

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és középiparosainak
hetilapja. — Arad-i Iparos Otthon, az Ipari
Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek
Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülve a ti-
misoarai „Az Iparos”-sal.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek
és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei.
Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150
lei, negyedévre 75 lei. — Hirdetések négy-
szécentiméterre 6 lei, kötéseknél engedmény

„Tiszteld a tisztos ipart”

Creditul Industrial a ținut adunarea generală

Societatea națională de Credit Industrial
a ținut Duminecă dim. adunarea generală ordi-
nară. Adunarea a fost prezidată de d. Oscar
Kiriacescu, asistat de d. Victor Slăvescu, direc-
torul general al societății.

Dintre membrii consiliului de administra-
ție au luat parte, d-nii: M. Oromolu, Tancred
Constantinescu, ing. Chr. Penescu-Kertsch, Cos-
tin Stoicescu, Grigore Oghiuă, N. Bălănescu,
G. V. Măcărescu și ing. N. Poenaru Iatan. Dea-
semeni au asistat și d-nii: G. Dimitriu și D.
Kastiris directori ai societății.

Adunarea a fost însuflețită de o perfectă
încredere față de conducerea societății, toți ora-
torii elogiind modul în care instituția contri-
buie la desvoltarea economiei românești.

Raportul consiliului de administrație

De altfel și raportul consiliului de adminis-
trație din care extragem câteva pasagii mai im-
portante, oglindesc situația înfloritoare a so-
cietății.

„In cursul anului expirat situația economică
mondială și națională, este caracterizată prin
continuarea tendinței de îmbunătățire din anii
precedenți.

In conjunctura economică din România, ca-
re a urmat aceasta tendință generală ascendentă
a evoluției, progresul activității industriei națio-
nale a fost influențat atât de cauza externe, cât
și de cauze interne.

Activitatea intensă a industriei în legătură
cu armamentul a contribuit la dispariția șoma-
lului și utilizarea brațelor de muncă disponibi-
le și a avut la rândul ei, drept reflex, intensifi-
carea activităților în celelalte ramuri de indus-
trie.

Pe de altă parte, situația bugetară echilib-
rată și finanțele publice bine ponderate s'au
resimțit mai bine de repercusiunile economice
ascendente.

De această repercusiune s'a resimțit des-
facerea lesnicioasă a produselor industriei națio-
nale. Valoarea producției industriale în 1935. de
47.283 miliarde lei sporește în 1936. — conform
datelor provizorii ale ministerului industriei și
comerțului — la 51.380 miliarde lei, reprezen-
tând într'un singur an un spor de circa 8.5 la
sută.

Desvoltarea volumului afacerilor industriale,
ca și rentabilitatea globală a industriei, au con-
tinuat să atragă în proporții însemnate noi
capitaluri în primele două trimestre din 1937.,
prin majorări și înființări de noi întreprinderi
industriale, este de 912.3 milioane lei, adică ap-
roape cât investițiunile de capital industrial din
întreg anul 1936, — constituind un record pen-
tru intervalul corespunzător din ultimii 6 ani.

Dacă se are în vedere că emisiunile de ca-
pital industrial din ultimii 3 ani însumează 3.4
miliarde lei și că cele mai multe capitaluri con-
tinuă să se investească în industrie, se poate
afirma că industrializarea țării se menține
într'un ritm progresiv.

Cu toată această situație favorabilă con-
juncturală, se pare că ne găsim spre finele ciclu-
lui de ascendență a activității economice, pe
de o parte; iar aspectul situației politice mon-
diale nu este lipsit de îngrijorare, pe de altă
parte. Deaceia, am socotit necesar să conti-
nuăm aceeași politică prudentă în satisfacerea

A penezügyi és gazdasági élet kipróbált vezető egyéniségei a gazdasági tárcák élén

Öfelsége. II. Carol király február 10-én Mi-
ron Cristea patriárka elnökelete alatt új kormányt
állított az ország élére. Attól a pillanattól kezdve,
amikor nyilvánosságra jutott az új kormány kine-
vezése, az ország gazdasági élete, amely heteken
keresztül még volt bűnítva, újra felélénkült. Ugy
a belföldi, mint a külföldi tőzsdéken a román érté-
kek ugrásszerű emelkedéseket értek el, már pedig
köztudomásu, hogy semmi sem jellemzőbb valamely
ország rendjének, gazdasági életének kifejezésé-
re, mint a tőzsde.

Az új kormány alább ismertett proklamáci-
ja, amely nagy vonalakban ismerteti a kormány
legközelebbi munkaprogramját, arra enged követ-
keztetni, hogy ez a konstruktív nacionalizmus fog-
ja jellemezni a kormánynak minden tevékenysé-
gét.

Hogy az új kormány gazdasági téren a nyu-
godt építőmunkát kívánja biztosítani, arra garan-
cia az is, hogy a gazdasági tárcákat olyan, a pénz-
ügyi életben kipróbált vezető egyéniségek vették
át, akik tisztában vannak azzal, hogy a gazdasági
életben sem erőszakkal, sem kísérletezésekkel, sem
kalandokkal nem lehet eredményt elérni, mert a
gazdasági élet szisztematikusra reagál minden
olyan beavatkozásra, ami a természetes fejlődést
akarná megállítani vagy más irányba akarná azt
terelni.

A kormány politikai és gazda- sági programja.

Az új kormány proklamációja főbb vonalak-
ban az alábbiakban ismerteti a kormány politikai
és gazdasági programját:

cererilor de imprumut. Din totalul cererilor de
credit intrate în 1937. și reportate din 1936, în
sumă totală de 1.269.6 milioane lei nu am ad-
mis decât 608.1 milioane lei.

Credem util de sugerat aceiași prudență
tuturor, până ce în evoluția vieții noastre eco-
nomice, ca și în economia internațională, se va
fi realizat o suficientă stabilitate economică.
Ca și în anul precedent, socotim că este bine
să îndemnăm industria să profite de actuala
conjunctură spre a face amortizări cât mai im-
portante, precum și a evalua inventarul propriu
cât mai aproape de realitate.

Tinând seama de nestabilitatea împrejură-
rilor actuale precum și de efectele legilor pro-
tectoare a debitorilor, am continuat politica de
acoperire a pierderilor provenite din aplicarea
acestor legi și am căutat să sporim rezervele
care însumează actualmente 203.67 milioane lei,
reprezentând 40.7% din capitalul social. De ase-
menea am făcut importante amortizări, limi-
tate la posibilitățile noastre reale de a renunța
în acest scop la o parte din beneficiile anului
încheiat. Această politică chibzuită a fost înles-
nită de concursul Statului și al Băncii Naționale
a României, cărora le exprimăm, ca și în trecut
mulțumirile noastre recunoscătoare.

Sporul creditelor acordate a necesitat pro-
curarea de noi mijloace de alimentare, mărind
angajamentele noastre la 2.057. miliarde lei,
adică circa 24.5% mai mult decât în anul pre-

Az új kormány programja is a nemzeti eszme
kifejlesztésének elvén nyugszik és minden téren a
történelmi igazságtalanságok jóvátételét tűzi ki
célul, anélkül azonban, hogy igazságtalanságokat
követne el az együttlakó kisebbségekkel szemben.

A háború után szerzett állampolgárságokat
felülvizsgálják azzal a céllal, hogy ez a beható fe-
lülvizsgálás a román elem szélesebbkörű közgazda-
sági tevékenységét mozgítsa elő.

Bejelenti a kormány, hogy a közigazgatást po-
litikamentesé fogja tenni, a visszaéléseket gyö-
keresen megszünteti. Biztosítani fogja a belső
rendet, támogatni fogja a román munkát, hogy az
az összes vállalatokban elfoglalhassa az őt megil-
lő helyet.

A költségvetési egyensúly fenntartása, a nem-
zeti valuta védelme és az adóterhek új megosztása
biztosítani fogja a rendet úgy politikai, mint szo-
ciális és pénzügyi téren.

A kormány biztosítani fogja összes állampol-
gárai számára az ország törvényei által ezeknek
juttatott jogokat.

Atvették a gazdasági tárcákat az új miniszterek.

Az új kormány csütörtökön éjszaka tette le
az esküt a király kezébe és pénteken a kormány
egyes tagjai már át is vették a minisztériumok ve-
zetését. A gazdasági tárcákat betöltő miniszterek
beiktatásuk alkalmával rövid programot adtak,
amelyet az alábbiakban ismertetünk:

C. Argetolanu kereskedelmi és iparügyi miniszter.

beiktatása alkalmával maga mondotta, hogy neve

cedent. Este de menționat că față de situația
din 1935. angajamentele au crescut în ultimii doi
ani cu mai mult de 43%.

Spre a se da o mai completă extindere
operațiunilor societății, am obținut încă din Iu-
lie trecut autorizația de a face comerț de devize.

Deasemenea, conform noului legi din 1937
pentru organizarea, institutului național de cre-
dit al meseriașilor, societatea națională de cre-
dit industrial a participat cu un important fond
— 15 milioane lei — la subscrierea capitalului
social.

Cu toate sarcinile grele impuse de aplicarea
legilor favorabile debitorilor și cu toate amorti-
zările importante necesitate de nestabilitatea
actualaiei situațiuni economice, rezultatele activi-
tății societății sunt mulțumitoare. De acela,
spre a putea acorda un sprijin cât mai eficace
industriei naționale — ajutați și de Banca Na-
țională a României — am decis pentru anul care
începe să reducem dobânda la împrumuturile
industriale la un procent de 7 jum. la sută.

Prin această politică de reducere a dobân-
zilor, societatea națională de credit industrial
înțelege să arate că se încadrează în spiritul ei
de instituție națională, urmărind în principal
preocupare de satisfacere a interesului obștesc.

Pentru anul 1937. dividendul este de lei
6.50 la sută de acțiune, netto, fără a se scădea
impozitele, așa cum au cerut reprezentanții ac-
tionarilor.

garancia arra, miszerint a román kereskedelem és ipar minden akadály nélkül fejlődhetik tovább. Le-
szögezte, hogy a kereskedelem és ipar mostantól
kezdve normális utakon fog haladni. Az a bizalom,
amely egy pillánatra megrendült, vissza fog térni
és ismét kedvező napok virradnak a román keres-
kedelemre és iparra.

Cancicov pénzügyminiszter,

aki hatvani távollét után ismét átvette a pénzügyi
tárcát, leszögezte, hogy folytatni fogja azt a politi-
kát, amelynek célja a köz- és magánpenzügyek fel-
lendítése, a belföldi és külföldi árucseraforgalom
fellendítése, a költségvetési egyensúly biztosítása.
A kölcsönös bizalomból harmonikus együttműkö-
dés születik, mondotta Cancicov pénzügyminiszter,
amely megadja a császárnak azt, ami a császárné
és az ország polgárainak azt, ami a polgároknak.

G. Ionescu-Sisestli földművelésügyi miniszter.

aki az agrárkérdések kiváló ismerője, tárcájának
átvétele alkalmával tartott beszédében alapvetően
szögezte le, hogy a mezőgazdasági termelés eme-
lésére és az agrártermelő osztályok minél szélesebb
körű támogatására kell törekedni.

A részvénytársaságok adókvetése

Az egész országban megkezdődtek az
adókvetéseket megelőző, ugynevezett előkészítő
munkálatok. Ez az előzetes vizsgálat, amelynek
az adókvetési kötelezettség jövele történő meg-
állapítása a célja, a részvénytársaságoknál nem
történhetik meg, mert hiszen a részvénytársasá-
gok adóvallomásainak beadási határideje ár-
talmában, azon részvénytársaságoknál, amelyek-
nek közgyűlése már megtörtént, s így a mérle-
get jóváhagyták, az előzetes vizsgálat munkála-
tai azonnal megkezdődnek.

Érdekes utasításokat adott a pénzügyi-
minisztérium az előzetes vizsgálatot folytató köze-
geknek. Elsősorban a részvénytársaságok költ-
ségeire hívta fel a minisztérium az ellenőrök fi-
gyelmét, s rámutatott arra, hogy a részvénytár-
saságok jövedelméből csakis a tényleges kiadá-
sok vonhatók le. Ezek a költségek azonban szor-
gú ellenőrzés alapján ismerhetők el csupán.
Igy például egy vállalat létesítésére szolgáló
költségek, vagy a tőkeemelés költségei nem von-
hatók le a megadóztatható jövedelemből.

Ezzel az intézkedéssel áll összefüggésben az
az utasítás is, hogy csakis megfelelő, hiteles ok-
mányokkal igazolt költségek ismerhetők el az
ellenőrző közegek által, minden esetben fi-
gyelmen kívül kell hagyniok az állítólagos költ-
ségeket.

Mikor köteles a munkaadó erkölcsi kártérítést
fizetni az elbocsátott alkalmazottnak.

Az alkalmazott felmondási idő nélküli el-
bocsátása, a munkaadóra csak a felmondási idő-
re járó fizetés kiutalásának kötelezettségét ró-
ja és nem kötelező számára erkölcsi kártérítés
megfizetése az illovi törvényszék első tagoza-
tának 789—938. számú ítélete szerint. Ez az íté-
let a továbbiakban kimondja, hogy a munkaadó
elbocsáthatja alkalmazottját a felmondási idő
keltése nélkül, ha az alkalmazott munkája,
vagy viselkedése ezt indokolta teszi, anélkül is,
hogy az azonnali fizetés nélküli elbocsátás tör-
vényes indokai fennforognának. Az alkalmazott
reputációja és hitele nem szenved kárt, ha az el-
bocsátás nem történt nyilvános megszegéssel
és így az alkalmazottnak nincsen joga külön
erkölcsi kártérítést követelni.

POMPAS EREDMÉNY

Kris egy tetovált nőt vett el feleségül. Az asz-
zony nagyon kövér volt és fogyókúrába kezdett.
Néhány hét múlva megkérde Krisztől barátját, a
Kris:

— Na, fogy a feleséged?

— Meghiszem azt, — dicsekszik Kris — egy
bocánjáró volt a hátára tetoválva, az most egy né-
m, mint egy mondtosónak.

Az Aradmegyei Takarékpénztár 1937. évi mérlege

Az intézet részvényenként bruttó 20 lei osztalékot fizet

Az Aradmegyei Takarékpénztár 1937. évi
zárszámadásainak minden egyes tétele arról az
egészséges fejlődésről tesz tanuságot, melyet
Aradnak ez a legregibb, óvatossággal és körül-
tekintéssel vezetett pénztárosa az elmúlt esz-
tendő folyamán elért. Különösen kiemelendő a
mérlegből kitűnő hagyományos mobilitás, va-
lamint a kihelyezési állományok emelkedése.
Az intézet gyümölcsözőtő kezelésére bízott tő-
ké végösszege a tavalyi átlaggal szemben 13
százalékot meghaladó emelkedést tüntet fel, a

mely körülmény a mai viszonyok között kétség-
telen bizonyítéka a tőkegyűjtő közönség válto-
zatlanul fokozódó bizalmának az intézet irányá-
ban.

A kimutatott nyereség lehetővé tette az
igazgatóságnak, hogy körültekintő és óvatos
mérlegpolitikáját tekintélyes összegű leírásban
és tartalékolásban is kifejezésre juttassa. Az
intézet 67-ik évi rendes közgyűlését az igazga-
tóság f. é. február hó 21-én délután 5 órára
hívta össze és azon a tavalyival azonos, bruttó
Lei 21.12 osztalék fizetése kerül javaslatba.

Rendeletet adott ki az Oradea-nagyvárad rendőrség a maximális árak betartásáról

Az Oradea-nagyvárad rendőrség a Mon.
Of. 1923. VI. 17. számában megjelent speku-
láció törvény, valamint Oradea-Nagyvárad város ta-
nácsának határozata értelmében közli, hogy a
következő maximális árakat állapították meg:

Világító petróleum: eladási ár detailban lei
3.89 kg. és 3.50 litere.

Só: Az autorizált elárúsító helyeken 2.70
lei, viszonteladónál kicsinyben 3.40 lei.

Liszt: 0-as helyben a malmokban 9.40, ki-
csinyben 10 lei, 2-ös helyi malmokban 9, kicsiny-
ben 9.50 lei, 4-es helyi malmokban 8.20, ki-
csinyben 9 lei, 6-os helyi malmokban 7, kicsiny-
ben 7.50 lei kg.-ként.

Kenyér: fehér 9, félbarna 8, barna 7 lei
kg.-ként.

Hús: marha elsőosztályu 22, másodosztá-
lyu 18, növendék marha 25, szopós borju 32,
sertés 28, faggyu 34, zsír 37 lei kg.-ként.

Fa: cser és gyertyán elsőosztályu 6400 lei
vagónként, ugyanaz másodosztályu 6000 lei
vagónként, bükk elsőosztályu 5000 lei vago-
nként, ugyanaz másodosztályu 4100 lei vago-
nként. Vágott fa kicsinyben 60 lei métermá-
zsánként, vágott fa kicsinyben 65 lei métermá-
zsánként házhoz szállítva.

A rendőrség rendelete.

1. A kereskedők vagy iparosok, vagy bár-
milyen más árusítók kötelesek az árusító helyi-
ség belsejében, látható helyen kifüggeszteni az
általuk árusított cikkek árát, vagy pedig cím-
kével ellátni, vagy katalogizálni ezen cikkek
árát, az általuk árusított cikkek természete
szerint.

2. A gyárosoktól és importőröktől kezdve,
minden árusító köteles adni a vevőnek, a szoká-
sos számlán kívül, egy az összes eladótól kapott
számlákról egy igazolt számlamásolatot.

3. Mindazok, akik a szabadverseny kizárá-
sánál az egyes cikkek eladási árát indokolatla-
nul kiprovokálják, 15 napotól egy évig terjed-
hető elzárással és 5000 leitől 500.000 leijig ter-
jedhető pénzbírsággal sújtathatnak.

a) mindazok, akik a belföldi piacról az 8
normális szükségleteiket és eladási képességi-
ket meghaladó mennyiségű árut és élelmi-
szert halmoznak össze,

b) mindazok, akik hamis híreket terjesz-
tenek, amelyek rossz hatással lehetnek a pénzügyi
és gazdasági helyzetre,

c) mindazok, akik magasabb árakat védel-
meznek, mint a maximáltak, vagy az elárusi-
tók által kérték,

d) mindazok, akik megállapodnak, vagy tö-
mörülnek abból a célból, hogy csakis egy bizo-
nyos árban árusítsanak,

e) mindazok, akik valamilyen törvénytelen
eszközzel arra kényszerítik, vagy rábeszélnek az
egy-egy árucikk tulajdonosait, hogy azokat ne
árusítsák, vagy, hogy az árakat indokolatlanul
felemléjék,

f) mindazok, akik valamely törvényes és

indokolt kereskedelmi, vagy ipari szükséges-
ség nélkül megsemmisítenek, árusításból kivon-
nak termékeket és árukat vagy megtagadják az
árusítását olyan cikkeknek, amelyek raktáruk-
ban, vagy más helyiségben találhatók.

g) mindazok, akik a vevőt becsapják, szán-
dékosan egy más cikket ad, vagy kicserél,
vagy pedig egy más eredetű, más gyártmányu,
vagy más minőségű árut ad, a vevőnek, mint
amelynek eladására nézve vele megállapodott.

h) mindazok, akik bármely célból hamis
számlákat használnak.

Fenti rendelkezések végrehajtásával és be-
tartásával ellenőrzésével a kerületi rendőrségek
főnökei biztatnak meg, akik minden egyes kihá-
gási esetről felveszik a megfelelő jegyzőköny-
vet.

Popoviciu s. s. chestor.

Február 10-én új maximális vásárakat léptettek életbe

A hivatalos lap február 10-i száma közli a ke-
rekedelmi és iparügyi minisztériumnak azt a ren-
deletét, amely módosítja a hivatalos lap 1937. ok-
tóber 9-i számában közzétett vásárakat. A módo-
sítás a kereskedelmi vas-, idomvas-, betonvas- és
abroncsvásárakra terjed ki. A módosított árak át-
lag 10 százalékkal alacsonyabbak, mint a múlt év
október 9-én életbe léptetett árak. A hivatalos lap-
ban közzétett árak alapárak, amelyekhez hozzá-
adandók a szokásos dimenziós felárak.

ÖNZETLEN IDEÁL

Döcög megkéri a szép Pöcög-lány kezét.

— Malvinka, — mondja neki — én halálisan
szerelmes vagyok magába és feleségül akarom ven-
ni. A fizetésem tízezer lei havonként. Mit gondol,
elég lesz?

— Nekem igen, — feleli a lány habozás nél-
kül — de miből fog megélni magát?

Az ingatlanadók kivetésénél
levonható a bekebelezett adósság kamata.

A bucarestii ítélőtábla II. tagozata decizu-
nea fiscala 111—938. számú döntésében kimon-
dotta, hogy az ingatlanadók kivetésénél levon-
ható a bekebelezett adósság kamata, ha a ka-
matra vonatkozó terhelés igazolva van. Nem
szükséges a kamatok megfizetésének tényét ig-
azolni, hanem elégséges annak igazolása, hogy az
adósság a hitelező pénztárat a kamatokkal meg-
terhelte. A tábla indokolásában kimondotta,
hogy a kamatterhelés után a pénztárat kifize-
ti a vonatkozó adókat és kettős kivetés törté-
ne, ha egyrészt a bank fizetné a kamatadót,
másképp pedig az ingatlanadó megállapításánál
nem venné tekintetbe a hitelező kamatterhe-
lését.

Melyek azok a költségek, amelyek az adóvallomásban a bruttó jövedelemből levonhatók

Az adómérleg elkészítése.

Az adóvallomások benyújtásának elhalasztása módot nyújt mindazoknak az iparosoknak és kereskedőknek, akik könyvek és mérleg alapján adóznak, hogy legalaposabban készítsék el adóvallomásukat és különösen figyelemmel legyenek arra, hogy az adóköteles jövedelem kiszámítása könnyen és áttekinthetően történjen. A minden évben megismétlődő adókimutatás az adózók e kategóriájára nézve széleskörű gyakorlatot fejlesztett ki és ma már majdnem mindenki tudja, miképpen kell adómérlegét elkészíteni, vagy legalább is tudatában van annak, hogy ajánlatos szakértők segítségét igénybe venni az adómérleg összeállításához. Nagyon sok minden szempontot kell figyelembe venni annak, aki nem akar több adót fizetni, mint amennyit köteles volna. A legfontosabb azonban az összes tételek között a vállalatot terhelő költségek pontos megállapítása, mert hiszen a bruttó jövedelemből az adótörvény értelmében ezeket a költségeket is le lehet vonni és ezekkel is kisebb lesz az az adóköteles jövedelem, amely után az adót megállapítják.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a költségek megállapítása körül mutatkozik a legnagyobb bizonytalanság az adózók körében. Kevesen tudják pontosan azt, hogy milyen költségeket lehet levonni a bruttó jövedelemből és még kevesebben vannak tisztában azzal, hogy miképpen kell ezeket a költségeket oly módon igazolni, hogy a pénzügyi hatóságok azoknak levonásába beleegyezzen.

Az egyenesadótörvény 31. szakasza intézkedik a költségek levonására. Ezt a rendelkezést a végrehajtási utasítás magyarázata és kiegészítette és utmutatást adott arra nézve, hogy miképpen kell összeállítani az adómérleget.

Az általános elv az, hogy

mindennemű olyan költség, amelyeket a kincstár valószínűságnak tart, levonható a bruttó jövedelemből, abból a célból, hogy ilyen módon a megadóztatható tiszta jövedelem kiszámítható legyen.

Ez alkalommal nem foglalkozunk az adótörvény 31. szakaszának 9. pontjában meghatározott költségekkel, hanem a 10. pontban általánosságban, határozatlanul megjelölt „általános vagy különböző költségekkel” (cheltuielile diverse sau generale), amelyeket szintén le lehet vonni a jövedelemből.

A 9. pontban említett költségekre vonatkozóan ugyanis a joggyakorlat már eléggé kifejlődött és így most figyelmünket az általános vagy különböző költségek felé fordítjuk.

Mit mond a szöveg?

Levonhatók a bruttó jövedelemből szigorúan a vállalatra vonatkozó általános költségek vagy különböző költségek, amelyek közé a fenntartási és biztosítási költségek is tartoznak, kivéve a „jelen adót” (impozitul de faţă), amely a vállalat tárgyra vonatkozik.

A szöveg hozzáteszi még a fenti rendelkezéshez, hogy a 31. szakaszban említett levonáson kívül semmiféle más levonás nem engedhető meg, tehát nem engedhető meg olyan költségeknek levonása sem, amely a vállalat megnagyobbításával, vagy a befektetések értékének növelésével keletkezik.

A végrehajtási utasítás nagyon lakónikus, a joggyakorlat ezzel a kérdéssel aránylag keveset foglalkozott, úgyhogy a különböző vagy általános költségek fogalma még mindig meglehetősen homályos.

A joggyakorlat megállapítása szerint a kereskedelmi vagy ipari adón kívül, amelyet a törvény „jelen adó”-nak nevez, másféle adók levonása meg van engedve, mint amilyen például a bányaadó, a forgalmi adó, a községi és megyei adók, stb.

A joggyakorlat megengedi továbbá, hogy levonják költségek címén azt az adót, amelyet a vállalat alkalmazottjai fizetése után visel, mint ahogy ez a joggyakorlat szerint tulajdonképpen fizetéstöbbletet jelent.

Egyébként a joggyakorlat a felmerült viták

kérdéseket esetről-esetre oldja meg és mostanáig semmiféle magyarázat nem szolgál irányadóul arra nézve, hogy milyen feltételek mellett állapítsák meg az adófizető bizottság vagy a felelősségi hatóság az általános vagy különböző költségek fogalmát.

Ennélfogva először magát a törvényt kell alapul venni ahhoz, hogy megállapíthassuk, milyen feltételek mellett lehet levonni bizonyos összegeket az adótörvény 31. szakaszának 10. pontja alapján. Ezek a feltételek a következők:

1. A költségeknek a könyvben általános vagy különböző költségek számláján kell szerepelni és természetesen igazoló okiratokkal kell azokat bizonyítani.

2. Nem szabad a könyvekben e költségeket más, már levonásra engedélyezett tételekhez átvzetni.

3. Nem lehet szó az előző évben fizetett kereskedelmi vagy ipari adóról.

4. A költségek új befektetésekre, a vállalat megnagyobbítására, vagy a társasági tőke szaporítására nem vonatkozhatnak.

5. Nem vonatkozhatnak a költségek külön megadóztatott ingatlanokra sem, mert ezekre nézve a 20 százalékos levonás automatikusan történik.

6. Végül a költségeknek szigorúan a vállalatra kell vonatkozniuk.

Amíg az első öt pontban említett költségek a könyvekből és az igazoló okiratokból (belégek) könnyen megállapíthatók, a vállalatra vonatkozó költségek megállapítása már sokkal nehezebb, mert tulajdonképpen itt már ítékezésszerű van szó, amikor a pénzügyi hatóságok belátásától függ, hogy valamely felmerült költséget szigorúan a vállalat érdekében valónak tartanak-e, vagy sem?

Egyes esetekben e tételek mégsem okoznak nehézségeket, minthogy a költségek természetszerűen önmagában véve igazolja azt, hogy a vállalat érdekében merültek fel. Így például, ha olyan költségről van szó, amely

valamely gépkocsit kicserélésével kapcsolatban merült fel, vagy a használhatatlan gépek kijavításával kapcsolatos, kétségtelen, hogy szigorúan a vállalatra vonatkozó költségekről van szó és nem is merülhet fel a lehetséges annak, hogy a költségeket magyarázzák.

Vannak azonban olyan költségek is, amelyeket szintén a 10. pont alá tartozóknak kell tekinteni, mint amilyenek a távirati és telefonköltségek, az utazási költségek, az ügyfeleknek engedélyezett bonifikációk, reklámok, stb. Ezekben az esetekben már nagyobb figyelemmel kell megítélni, hogy az ilyen címen történt kiadások a vállalat érdekében merültek-e fel, vagy pedig esetleg csak a vállalat valamely tulajdonosának, vagy a vállalat vezetőjének személyes és magánérdekében.

Egyes vélemények szerint a törvény helyes értelmezésével különbséget lehet tenni az ugyneve-

zett hasznos és a feltétlenül szükséges költségek között. Kétségtelen, hogy a feltétlenül szükséges költségek levonása meg van engedve. Mi történik azonban az olyan költségekkel, amelyek nem voltak ugyan feltétlenül szükségesek, de hasznosak voltak?

A válasz egyszerűnek látszik. A törvény semmiféle megkülönböztetést kifejezetten nem tesz. Ennélfogva akár hasznos, akár szükséges költségekről van szó, amennyiben azok a vállalatkal kapcsolatban vannak, levonhatók a jövedelemből, azonban a bíróságnak vigyázniia kell arra, hogy az ilyen költségek címén elkönyvelt tételek alatt ne rejtőzzenek a társagok, vagy a vállalat vezetőjének személyes költségei.

A gyakorlatban az utazási költségek fejezete alatt rendszerint nagy számok szerepelnek, hiszen az üzlet érdekében szükség van az utazásra. Hogyan lehet elbírálni ezeket a számadatokat? Össze kell hasonlítani az ügyfélkötések számát és nemét az utazási költségek összegével. A pénzügyi hatóságok megtagadják az üzleti utazási költségek levonását, akkor ha úgy találják, hogy az utazás maga nem volt indokolt. Ilyen alkalommal figyelembe veszik az üzlet nemét, a vállalat klienturáját és az összeköttetést belföldi vagy külföldi cégekkel.

Az utazási költségen kívül egy másik probléma a reklám. A pénzügyi hatóságok az e címen felmerült költségek elbírálásánál figyelembe veszik azt, hogy szükség volt-e általában a reklámra és különösen a vállalatnak az üzlet arányához és fejlődéséhez képest.

Kétségtelen, hogy a reklám költségeket szükséges költségeknek kell elismerni, mert az az iparos, aki nem tart lépést az idők követelményével, annak teszi ki magát, hogy üzlete visszafajlik. Az elbírálásánál azonban a pénzügyi hatóságok nagyon vigyáznak arra, hogy a költségek tényleg legyenek és szigorúan a vállalatra vonatkozzanak.

A kereskedelem egyes ágainál, különösen ott, ahol az áru romlásnak van kitéve, a vállalat érdekében áll az, hogy szerződésileg bizonyos bonifikációt (csékely árleszállítást) biztosítson klientséinek.

Ennél a pontnál a következő probléma merült fel: Vajon a vállalat érdekében keletkezett költségről van-e szó, vagy pedig egyszerű, önként vállalt kárterítésről? Habozás nélkül lehet a kérdésre válaszolni, az ilyen bonifikáció szigorúan a vállalatra vonatkozik és a vállalat érdekében merült fel. Ugy a bonifikáció, mint a reklám eszköz a klientúra fenntartására és az üzlet kifejlésére.

Itt írjuk még meg, hogy a vállalatok által önként felajánlott és teljesített hozzájárulások, állami vagy nemzetvédelmi intézmények létesítésére és támogatására, mint amilyenek az erődítési munkálatok hozzájárulási összegei stb., a legújabb rendelkezések szerint költségeknek tekintendők és levonhatók a bruttó jövedelemből.

Mindezek alapján az adótörvény 31. szakaszának helyes értelmezése mellett és a végrehajtási utasítás alapján is mindazok a költségek, amelyekre nézve bebizonyítható, hogy a vállalat érdekében is hasznosak voltak, amennyiben nem is voltak feltétlenül szükségesek, levonhatók a bruttó jövedelemből, amennyiben a bíróságok azok valódiságát a vállalat jelentőségével összehasonlítva ilyeneknek ismerik el.

Tárgyalások a borbélyok és fodrászok adózásáról

A Timişoara-temesvári borbélyok és fodrászok szakcsoportja Ilincea Petru elnöke alatt gyűlést tartott. A szakcsoport nagy számban megjelent tagjai az adóztatás kérdésével foglalkoztak. Tautu pénzügyi felügyelő ugyanis a napokban magához kérte Ilincea Petrut, a szakcsoport elnökét, hogy a borbélyok és fodrászok adóztatásának kérdéséről és helyzetéről tisztázzák, továbbá adókimutatási szempontokat tekintve a borbélyok és fodrászok osztályozását megállapítsák. Ugyanakkor a pénzügyi felügyelő kijelentette, hogy az adókimutatást különleges bizottsággal kívánja végeztetni, amelynek a szakcsoport megbízottai is tagjai lesznek.

Kérte egyben, hogy hozzájáruljon a konfliktusokhoz vezető panaszokhoz és ígéretet tett, hogy azok ellen a törvény előírásai szerint fog eljárni. Végül felhívta a figyelmet, hogy utasítsák el a közbenjárókat, akik az adóügyek rap-

dezését ígérk, mert ezek az adómegállapításnál semmit sem tehetnek.

A pénzügyi felügyelő írásba foglalt jelentéseivel kapcsolatban hosszú vita kezdődött. Számos felszólalás hangzott el és utalt arra, hogy több borbélyüzletben már megjelentek a pénzügyigazgatóság közegei és az üzletmenetelt vizsgálták. Hangzottatták a felszólalók azt is, hogy nem lehet a borbélyokat az alkalmazott segédok száma szerint osztályozni, mert a legtöbb munkaadó csak a szombati fokozottabb munkára való tekintettel tart több segédet, míg a hét többi napján nincs annyi munka, hogy ezekre szükség lenne.

A borbélyok és fodrászok ezenkívül szeretnék megállapítani, hogy melyik a maximális adóalap. Még több kívánság hangzott el és végül úgy döntöttek, hogy öttagú bizottság emékiratot készít és azt a pénzügyi felügyelő elé terjesztik.

Jogesetek a kisipar köréből

Szerkesztői üzenetek

Az alábbiakban néhány szerkesztői üzenetet közlünk. Tekintettel arra, hogy a kérdések javarésze jogi jellegű problémákra vonatkozik, a válaszokat „Jogesetek” rovatunkba írtattuk.

Cluj-kolozsvári előfizető: Ön a következő két kérdést intézte lapunkhoz: Forgalmiadómentes kézműiparos és a munkakamara tagja. Jegyezheti-e a céget emblémával (céget jellemző felirattal.)

A másik: A 4 %-os kereseti könyvbe (registru speciálba) bevezesse-e a tanulókat, miután a fizetésük 750 leien aluli.

Az első kérdésre a válasz a következő: Az új ipartörvény szerint az iparos mesterségét a saját neve alatt tűzheti csak. Tehát a kézműiparos csak kézműiparos társat vehet. A törvény nem nyilatkozik arról, ha az iparos még a céget jellemző feliratot is fűz a cég nevéhez, tehát a tulajdonos nevéhez, ez megengedhető-e. Ha tehát a törvény nem nyilatkozik, itt nincs törvényes szabályozás. Mit jelent ez? Ha valaki iparendelvényének kicserélését kéri, akkor az új törvény szerint kell mesterkönyvet kapjon és e mellett az iparigazolványát kicseréli, tehát a régi helyet adnak újat. Abban az esetben, ha ebben az iparigazolványban fel volt tüntetve egy emblema (cégre utaló megjelölés) akkor véleményünk szerint a kicserélt igazolvány szerint is ezen címet (emblemát) meg kell adni. A cég emblema (jellegzetessége) talán sokszor magát a céget jobban jellemzi, mint maga a név. Ez jelöli meg a működési körét. Ezt elvén, véleményünk szerint, nem lehet. Az új cégek szintén kérhetik elvileg ilyen cégjelzés megengedését. Tekintettel azonban arra, hogy az ipartörvény szerint a kézműiparos csak maga tűzheti az ipart, — ez nem jelentheti azt, hogy cégjelzést (emblemát) nem használhatna, mert ezt a törvény nem tiltja. A helyzetet azonban megnehezíti a következő: A törvényhez kiadott 44.798/1937. számú rendelet szerint, amint annak idején közöltük, két mesterségre könyvet kibocsátani nem lehet. Ha valamely speciális mesterséget üznek, úgy erre való utalás megengedhető. Így például a tinichigiu-ornamentist (disznubádogos) kifejezést használhatja az iparos. Tehát egy mesterségnek különleges jellegét emelhetik csak ki a könyv (mesterkönyv) becsereleése kapcsán. Az emblema (a jelleg) más jelent ugyan, de mégis a mesterségnek különleges jellegét emeli ki. Ha tehát az emblemát (jellegzet) ilyen formában használhatják, akkor az alkalmazható. Más jelleg használata vitás. A régi eljárás szerint az iparos használhatta ezt például ilyen formában: Express-cég (Vopsitorie), vagyis utalt arra, hogy a cég gyorsan szolgálja ki a vevőt. Az ilyen emblema (jelleg) használata véleményünk szerint továbbra is használható, mert a cégvalódiság elvébe nem ütközik.

Vizsont a kamara úgy is érvelhet, hogy az új törvény szerint a tulajdonos csak maga gyakorolhatja a mesterségét, tehát csak a nevét írhatja ki és miután a törvényt így magyarázza, tehát a kamara az emblema használatát nem engedi meg. Véleményünk szerint azonban az új ipartörvénynek nem léven tiltó rendelkezése, amely szerint ilyen emblema (jelleg) nem használható, az emblémának semmi akadályát sem lehet. Az illetékes munkakamaránál ezen általunk adott felvilágosítás alapján kell eljárnia. Ilyen jelleg (emblema) tehát használható, ha az nem magára az iparra tesz utalást külön, mert ezt a vonatkozó rendelet szerint a mesterkönyv kell kitüntesse. Más, a cég nevéhez tartozó jelleg (Corso, Industria de Radio proprie-

tar X. J.) amely a más cégtől való megkülönböztetésére szolgál véleményünk szerint használható jövőre is.

Azt pedig, hogy ilyen emblémák közül melyik használható, megjelöli a cégtörvény, amely szerint olyan jelleg nem használható, amely nem alkalmas ilyen megjelölésre, sőt zavart kelt. (Prima Industria Română Arad, mert ezek azt a benyomást keltik, hogy csak az első román ipari vállalat a szakban, etc.).

Végeredményben egy olyan pontos választ mint Ön kíván, nem adhattunk, mert a jogi helyzet az, amit mi közlünk, viszont a munkakamara más álláspontra is helyezkedhetik. Nálunk a gyakorlat, ez.

A második kérdésre a következő a válasz: A registru speciálban csak azok vezetendők be, akik után az adót fizetni kell. Ha óvatosságból bevezeti a menteseket, abból baj nem lehet. Az illető tisztviselő, aki számfeljót, ebben a tekintetben nem tehet kifogást. Különben is a tanoncok a törvény szerint nem „Salariaţi”, nem fizetett alkalmazottak. A munkaügyi törvény szerint ők tanoncok, akik tanulnak és ha zsebpénzt kapnak, akkor még nem fizetés címén kapják.

A tanoncszerződés megkötésénél ezt is emelje ki. Mindenesetre, ha 750 leinél kisebb a jövedelmük, bármilyen címen kapják az illetőt, ez az összeg nem adóköteles. Ha nem is jelenti be a könyvben, e miatt, ha jegyzőkönyvet vennének fel, nem büntethető, mert nem követett el kizárólag. A fenti óvatosságot azonban még ez esetben is ajánljuk. Egyszer vezesse be a registerbe és ha a tisztviselő törli, még ezen kellemetlenségtől is mentesül.

Ha az emblémát (jellegzet) kiemeli a közölt módon, még ezáltal nem veszíti el a kézműiparos jellegét. Ezt csak akkor veszítheti el, ha tíznél több munkánál és husznál nagyobb lőerejű géppel dolgozna. Ez a válaszom az utolsó megjegyzésére, amely tulajdonképpen külön kérdése, ahogy sorából kivesszem. Egyébként pedig az illetékes munkakamara dönti el esetről esetre a kérdést. Véleményünk, hogy az aradi munkakamara helyesen jár el, mikor olyan emblémát megenged, amely nem az iparra, hanem a cég jellegzetére vonatkozik, mert a cégjegyzésről szóló törvény ezt megengedi. Eddig is használták az ipari cégek és a cégtörvény nem változott. Most csupán az történt, hogy a céget nem a volt iparhatóságok (főszolgabírói hivatal, városi iparosztály a Kereskedelmi és Iparkamaránál való bejegyzéssel), hanem a munkakamara jegyzi be és állítja ki az iparigazolványt.

Rádiós, Braşov.

Kérdése a következő: Személyautómon vidéki

A csomagolások forgalmi adója

Az Ugir anakidején interveniált a pénzügyminiszternél a csomagolások forgalmi adója ügyében. Az Ugir közbenjárására a pénzügyminiszter ezt a régóta huzódó és igen fontos kérdést a következő rendelettel intézte el: Ha a csomagolás költsége bennfoglaltatik az áru árában, akkor nincs ok arra, hogy a csomagolás után külön forgalmi adót követeljenek, minthogy ilyen esetekben az áru árában bennfoglaltatik a csomagolás ára is és így az áru ára után kivetett forgalmi adó magában foglalja a csomagolás értéke utáni forgalmi adót is. Ha azonban a csomagolás költsége nem foglaltatik az áru árában, hanem külön van feltüntetve, akkor a csomagolás után, úgy, ahogy azt a törvény előírja, külön fel kell számítani a forgalmi adót is.

FURCSA GUSZTUS

Két ur beszélget a vonaton:

— En azokat a nőket szeretem, akik orosz-zák magukat.

— Hihetetlen.

— En azokat a nőket szeretem, akik dohányszagot szagolnak.

Vem lehet...

— En azokat a nőket szeretem, akik isszák.

— Kiszárt dolog.

— En azokat a nőket szeretem, akik nem sokat néznek az erkölcsre.

— De uram, hát hogy lehet az?

— Ugy, hogy én egy lokáltulajdonos vagyok.

személyes szállítás rádiót. E miatt meg akarnak büntetni. Hivatkozom az utakról szóló törvény 1932 évből való rendelkezéseire, amely 19. szakaszában a teherautókra elő írja az engedélyt. Az eljáró közeg hivatkozik a közfuvarozási törvényre és annak 14. szakaszára. Jogom van-e szállítani árut személy-autóval a sajátomat képező árut?

Válaszom: Ön megírta a választ levelében. Ha valaki személyautót használ, akkor csakis saját személyére nézve használhatja. Az nem szolgálhat áru szállításra. Aki áruautót használ, az nem használhatja személyszállításra.

Ezt a kérdést már megválaszoltam annak idején „Az Iparos”-ban a vásárosokkal kapcsolatban. Itt az áru mellett, személyeket is szállított a fuvarozó. Hyenkor kell az engedély arra, hogy árut szállíthasson és személyeket szállíthasson, név szerint megjelölve és hogy ki a kísérő. Megjelölendő az utirány is. Ha ön személy autóján árut szállít, ez nem jelenti azt, hogy ön mentes az engedély alól, mert ön ténylegesen fuvaroz saját magának személyi autón áruautó helyett. Az autót tehát nem személyi használatra használja, hanem áruszállításra. Ha igazolja, hogy csak podgyászát viszi magával, akkor a jegyzőkönyv alaptalan volna, de ha vidéki vendéket fuvaroz, mert így szállítja le az árut, ezáltal nem személyi autóhasználat, hanem áruszállítás történik személyszállításra hivatott autóval. Ha ezt meg lehetne tenni, minden áru fuvarozó venne egy személyi autót, amely ilyenfajta áruk szállításra alkalmas és fuvarozna engedély nélkül, mert személyi autóján csak árut viszi. Személyautó csak személyszállításra, áruautó, csak áru szállításra használható. Ön a maga személyi podgyászát viheti magával, de nem fuvarozhat a személyi autójával. Így a hivatkozott utügyi és a fuvarozásról szóló törvény alapján a közeg jár el helyesen.

Baraolli iparosnak:

Kérdése a következő: Kell-e fizessenek forgalmi adót, mint timár mester? Ha megöüntetésnek, mi az eljárás? A régi forgalmi adótörvény szerint, a mely 1934-ben jelent meg, nem volt köteles forgalmi adót fizetni, mert nem dolgozott ötnél nagyobb lőerővel, mert nem dolgozott hatnál több munkással, nem volt eladási telepe és nem dolgozott utazóval. Ön patenta fixas, ezt is igazolja. Most is ezt kell igazolja. Azonban vitás, hogy kell-e Önnek forgalmi adót fizetnie, avagy sem. A forgalmi adótörvényt módosította ugyanis az 1937 október hó 28-án megjelent törvényrendelet (Decret-lege). Ez kivett egy sereg kisipari szakmát a forgalmi adó mentesség alól. A törvény ezeknél az iparoknál ezt a kifejezést használja „Fabricanţi” tehát, akik cikkekét gyártanak. Szószertint idézem: „6. Fabricile de mănăşti şi articola de marochinărie” (Tehát a keztügyárosok és szattyánbőr-cikkek). A román kifejezés szerint ugy is használható, hogy „articolle de marochinărie” a bőrfeldolgozást kivánó cikkek (cserzett áruk). Vizsont a szakasz arról szól, azzal kezdődik, hogy „Fabricile”, a gyárak, mint ilyenek nem mentesülnek a forgalmi adótól. Ön nem gyáros, hanem kézműiparos. Tekintettel arra, hogy a törvény 18-ik pontjában említi a mentes iparokat és a „Fabricanţi” (gyártó) és „Fabricile” (gyárak) kifejezést használja váltakozva az egyes pontok szerint, vagyis ahol készítő (fabricanţi) szót használ a törvény azon iparra a forgalmi adót a kisiparos is meg kell fizetnie. Vizsont, ahol gyárak kifejezést használ, ott, a kisiparos mentessége fennáll, mert nem azt a kifejezést használta a törvény, hogy „készítők”. Az Ön esetében, a közölt szöveg szerint, egyrészt a keztügyárosok kötelesek forgalmi adót fizetni, de másrészt függetlenül a gyártól, így szól a szöveg: „şi articola de marochinărie”. A pénzügyi közeg úgy magyarázta, hogy a keztügyárosok és a feldolgozott bőr-cikkek esnek forgalmi adó alá, tekintet nélkül a készítőre. Ugy látom, hogy a törvényhozó azon gyárakat, amelyek keztüty, vagy bőrt dolgoznak fel, nem mentesítette a forgalmi adó alól, de a kézműiparost igen, akit bőrt cserz. Arra való hivatkozással, hogy kézműiparos, hogy nem dolgozik több, mint hat munkással és nem dolgozik öt lőerejű géppel, fellebbezze meg a jóváhagyó jegyzőkönyvet kézhezvétel után azonnal az illetékes törvényszékhez. Csatlolja a törvény szerinti aktákat, úgy ahogy az új törvény kívánja és a fenti érveléssel az ügyet meg is nyerheti. Az ügyben azonban ügyvédhez forduljon, amint a fenti esetekben is csakis ügyvéd bírja a jogi kérdést megvilágítani. Ilyen ügyeket csakis ügyvéd intézhet el, a formalitások számosak.

Dr. K. S.

Mit tartalmaz az új francia munka-kódex

Törvényileg szabályozzák a sztrájkjogot

Franciaország közel két év óta tartó belső válsága most döntő állomáshoz jutott.

Az a törvénytervezet, amelyet még a régi Chaumpe-kormány akart a parlament elé terjesztetni, de amit nagy sebtében csak az új második Chaumpe-kormány tudott beterjesztetni, valóban új korszakot jelölő lépés. Mert, amit Chaumpe maga a „Munka Modern Statutumi”-nak nevez, valójában az egész francia társadalom békéjének és rendjének új statútuma lehet, ha a kamara törvényerővel ruházza fel.

CHAUMPE REFORMJAI.

Egész szokatlan sietséggel tette le a kamara asztalára ezt a törvénytervezetet Chaumpe, annyira, hogy egész szokatlan módon, „fehér lap” formájában kapta meg csak a kamara a törvényjavaslatot. Ugylátszik, a sietség mégis csak tulzott volt, mert most kiderült, hogy az új tervezetet tárgyalni alig lehet majd a jövő hónap közepe előtt.

Hogy megértették azokat a reformterveket, amelyek a Chaumpe-féle javaslatok lényegét teszik és a körülöttük zajló vitát, vissza kell térnünk a népfrontkormány uralkodásának dátumához: az 1936. évi nyarának eseményeihez és történetéhez.

A gazdasági válság már addig is súlyos próbára tette a francia gazdasági életet. De a nagy győselem mámorában erre nem gondolt a munkásosztály, s ha gondolt is rá, csak olyan formában, hogy ennek a válságnak súlyát a maga vállairól elhárítsa.

A Blum-kormány uralkodásának óriási sztrájk-mármorán-kiejtése és az alkori közhangulatban alig lehetett, ezeknek a sztrájkoknak leszerelését másképp elvégezni, mint komoly engedelmekkel a munkaadók részéről, akiket a kormány a munkásosztály követeléseinek teljesítésére a maga teljes morális és politikai súlyával „rábeszél”.

A MATIGNON-EGYEZMÉNY.

Ilyen körülmények között és ilyen hangulatban jött létre a híres Matignon-egyezmény. Viharos napok és viharos éjszakák harcaiban született meg és így érthető, ha teljesség helyett inkább a lényegre ügyeltek a szövetségesei. És bizony az sem csoda, hogy a nagy igyekezetben egyes pontjai homályosak maradtak és nagyon hamar ismét viták kerekedtek az alkalmazásuk körül is.

A hét pontból álló egyezmény leglényegesebb pontjai azok voltak, amelyekben a munkaadók elfogadták a kollektív szerződések gondolatát és elvét, elfogadták a rugalmas bérskálát olyan módon, hogy a mindenkori bérek az árakhoz alkalmazkodjanak a végül elfogadták a munkásságnak azt a követelését, hogy delegátusokat választhasson üzemenként és ezeknek a delegátusoknak legyen feladata, hogy a munkásság igényeit, panaszait és követeléseit a munkaadókkal szemben képviseljék.

A SZTRÁJK-PARAGRAFUS.

Igen lényeges pontja volt a Matignon-egyezménynek, hogy a munkaadók kötelezték magukat, hogy sztrájkban való részvétel miatt nem fognak elbocsátással büntetni senkit. Ez a legutóbb említett „sztrájkparagrafus” (amely az egyezménynek a 6. pontja volt), a bértmegállapodásról intézkedő 4-ik és az üzemi delegátusok helyzetét legbiztosító 5-ik paragrafusok voltak azok, amelyek a gyakorlatban a legtöbb vizsály kiinduló pontjai lettek.

Mert mi történt?

Nemcsak a Matignon-egyezmény, de az alapelvre felépített egyéb szociális reformok (a 40 órás munkahét, a fizetéses szabadság és a kötelező döntőbíráskodás stb.) mind törvényt lettek. A munkásság megkapta követeléseinek nagyrészét, de Franciaország mégsem lett boldogabb. Sőt!

A DRÁGASÁG NÖVEKEDÉSE.

A bérek emelését a drágaság növekedése követte, a negyvenórás munkahét és a fizetéses szabadság bevezetését pedig a vállalatok rentabilitásának veszélyeztető súlyos megrázkódtatások. Francia-

ország kiviteli mérlege, amely amúgy sem volt valami rózsás, egyre deficitesebb lett, a pénzügyminiszter hasztalan tördelte kezét, hajtogatva, hogy semmiféle költségvetési egyensúly nem tud ellentálni a gazdasági élet betegségének; Franciaországban egyre drágább lett az élet, a frank egyre jobban értéktelenedett és az elégedetlenség — munkaadók és munkások körében is — egyre nőtt.

A választási népfrontgyőzelem első diadalmi mámorának elűlével a megriadt kapitalizmus is véreszetet kapott. Lassan-lassan észbekaptak a munkaadók. Jouhaux urról kiderült, hogy igen nagy hatalom, de nem egyeduralkodó és a szakszervezetek főtákarán kívül is van még személyiség, aki magának vindikálja, hogy a munkások nevében beszéljen.

A TÖKE ELLENALLASA AZ ÚJ INTÉZKEDÉSEKKEL SZEMBEN.

A Matignon-egyezmény körül nagyobb bajok kerekedtek. A bérek „állandó kiigazítása” napi problémává lett. Már rég túlhaladtak ezek a kiigazítások az egyezményben előírt 15 százalékos maximumot, de még mindig nem volt elég, még mindig nem érték el az árak emelkedését.

A gyárak egy része tukette magát a „sztrájkparagrafus” tiltó intézkedésén, amely megtiltja, hogy sztrájkvétség miatt el lehessen valakit bocsátani. A sztrájkokból visszaélés lett, mondták ezek a munkaadók, egyes igazgatók veszélyeztetik az üzem belső békéjét, neveltséges tehát ragaszkodni a Matignon-megállapodás „túlhaladt” intézkedéseire.

A legtöbb baj és surlódás az üzemi delegátusok körül keletkezett, akiknek hatáskörét túlságosan tágan és túlságosan bizonytalanul szabta meg a Matignon-szöveg és ebből sok helyen tukapások lettek, amik bizony nem javították a puszkaporos helyzetet.

Az a fegyverszünet, amit a munkások és munkaadók a Blum-kormány igen energikus kéréléseire kötöttek egymással a világhiállítást tartamára, lejárt. Őz lett újra, minden gondnal, keserűséggel, elégedetlenséggel és forrongó indulatokkal.

Sztrájk sztrájkot ért, munkáskizárás kizárást követett. Az egyes üzemekben tul a munkásszervezetek és a munkaadói egyesületek közötti harc mérgesedett, keseredett.

A helyi konfliktusokból országos ügy lett. A vizsálykodás az egész nemzet békéjét fenyegette.

Blum kitalálta a „szünet” gondolatát, a „pause”-t, amely szerinte egyedül mentheti meg a szociális vívmányokat a heves reakciótól.

AZ ELSŐ CHAUMPE-KORMÁNY.

A Blum-kormány helyét átvette a Chaumpe-kormány, hogy új módszerrel valósítsa meg azt a „pauzát”, amelyet a nagy lendülettel elindult Blum-kormány nem tudott gyakorlatra átváltani. De még Chaumpeknak sem sikerült eredményt elérnie, a mig napról-napra háttámadták szocialista miniszter-társai. A „megtisztított” egyszerű radikális polgári Chaumpe-kormánynak adatott csak meg, hogy megszüvegezze azokat a törvénytervezeteket, amelyek hivatása, hogy biztosítsák a szociális fejlődés elért eredményeit, de egyben biztosítsák a társadalmi békét, a rendet, a gazdasági élet egyensúlyát is.

Mi van ezekben az új javaslatokban?

Egy ponttal kevesebb, mint volt a Matignon-egyezményben, de sok mással bővebbé és józansággal több.

CHAUMPE SZÁNDÉKAI.

Maga Chaumpe miniszterelnök így magyarázza szándékait:

— A reformok első csoportja, a munkaközvetítés reformja, azt célozza, hogy biztosítsa a munkás „szent jogát” a munkához, anélkül, hogy rákényszerítene a munkaadóra a szakszervezet monopóliumát. Az a kombinált rendszer, amelyet a kormány javasol, biztosítaná a munkást a munkaadó önkénye ellen, ugyanakkor, amikor biztosítaná

a munkaadó jogát, hogy legjobb meggyőződése szerint válogathassa meg munkatársait.

Ez az álláspont még talán jobban domborodik ki a munkaadók részéről, a második reformgondolat megvalósítása körül, amelyet Chaumpe az elbocsátások szabályozására dolgozott ki miniszter-társaival.

Ha a munkaadók irtóznak attól, hogy csak a szakszervezeti munkaközvetítők után juthassanak munkásokhoz, még sokkal inkább elutasítják annak a gondolatát, hogy valaki is beleszólhasson abba a jogukba, kit küldjenek el, kinek mondjanak fel.

A FELMONDASOK BEVEZETÉSE

Mivel a Matignon-egyezmény idevonatkozó rendelkezéseit sok tekintetben elvetette a gyakorlat, Chaumpe így tervezte a reformot:

— Ami az elbocsátási jogot illeti, — mondták a miniszterelnök — itt is kompromisszumra van szükség. Lehetőséget kell adni a munkaadónak, hogyha ezt az üzem fenntartásának érdeke megköveteli, megfelelő mértékben redukálhassa személyzetét. Ezt az intézkedést azonban, amely helyenként kegyetlen következményekkel járhat a munkásság egy részére, a jog és az igazság keretel között gyakorolhassa csak a munkaadó, minden önkényesség kizárásával. Az elbocsátásnak felmondási idő betartásával kell tehát történnie, (ez eddig nem volt meg Franciaországban, ahol munkást és alkalmazottat évtizedes szolgálát után egyik napról a másikra ki lehetett tenni) és bizonyos más humanitárius szempontok figyelembe tartásával (mint például a szolgálati idő, tehát az anciennitás, a családi állapot, gyermekek száma és nem utolsósorban a szakértelem.)

Ilyen módon akarja szabályozni az elbocsátási jogot a kormány abban az esetben, amikor kollektív elbocsátást az üzemi érdek indokolja.

Ez igen fontos szabályozás, mert a mai helyzetben éppen ezért panaszkodnak a munkaadók, hogy bármennyire követeli is a gazdasági érdek a munkásredukciót, ezt nem vihetik keresztül, mert a munkásság szolidáris elbocsátott kollégáival és nem járul hozzá semmiféle munkásredukcióhoz...

De szabályozni akarja Chaumpe az egyéni elbocsátásokat is. Fenn akarja tartani a munkaadó elbocsátási jogát „fegyelmi” vétség esetén is, de ezeket a fegyelmi vétségeket előre kodifikálni akarja.

Fontos intézkedései a törvénytervezetnek: az üzemi delegátusok státuszának, jogainak és kötelezettségeinek szabályozása, aminek célja főképp a tukapások elhárítása volna; azután egy kollektív szerződéstípus kidolgozása, amely megfelelő módosításokkal alkalmazást nyerne azokban a szakmákban, amelyekben nem sikerült kollektív megállapodásra jutni szabad egyezkedéssel; és a kötelező döntőbíráskodás szabályozása, amely eddig tisztán morális erővel kötelezte a feleket és amelyeknek végrehajtását ezután a tervezet értelmében állami bírói fórumokra bízák, amelyek szankcióval adhatnak nyomatékot a döntésnek.

Végül pedig — és ez talán a leginkább korszakalkotó az egész tervezetben — Chaumpe törvényileg akarja szabályozni a sztrájkjogot is.

Ennek a szabályozásnak egyik érdekes intézkedése szerint az államhatalom jogát kapja tükös szavazás rendezésére a sztrájkoló üzem alkalmazottai és munkásai között annak megállapítására, hogy a sztrájk valóban a többség kívánsága-e? és nemcsak egy erőszakos kisebbség terrorjának hatása alatt történik? És amennyiben a sztrájk nem lenne elhárítható, ugyancsak az államhatalom biztosítaná annak „legális” és békés lefolyását és főképp gyors, döntőbíráskodás útján való befejezését.

Mint látható, a Chaumpe-féle tervezet valóban komoly és őszinte kísérlet egy méltányos és kiegyenlítő megoldásra a két szembenálló fél érdekeinek és jogos kívánságainak respektálásával.

Új dugógyár.

Industria și Comerț de Dopuri S. A. R. néven Satumare-Szatmáron egymillió lei alapításként parafadugógyár és pincészeti cikkek terjesztésére vállalat alakult, amelynek igazgatósága a következő: Dr. Benea Ștefan, Pompiliu V. Tămaș, Guth Alexandru és Guth Ludovic. Az utóbbiak 40 éves gyakorlata és szakmája a szakmában reményt nyújt az alapított vállalat prosperitására.

A folyó évben nem változik meg az adókiivetés

Bucureşti-ből jelentik: A pénzügyminisztérium megcáfolta azokat a híreket, hogy az összes múlt évi adókat áthozták erre az esztendőre. Mivel az 1987-ben lejárt ötéves megállapításokat lehetetlenség volt ismét keresztülvinni, a pénzügyminisztérium ebben a vonatkozásban intézkedett, hogy folyó évre maradjanak meg ugyanazok a kiivetések a majd később kijelöltek az ötéves megállapításokat végző bizottságokat, amelyek a városi ingatlanok adóját és a mezőgazdasági adót állapítják meg.

Amerika emeli a nyersanyagok árát.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a nyersanyagok ára az egész vonalon az iparcikkek árához viszonyítva túlalacsony. Ezért szakembereket bízott meg annak a kérdésnek a tanulmányozásával, milyen alapon lehetne az 1933-ban elvben elhatározott négy éves terv alkalmazása révén a nyersanyagok árát megfelelően emelni.

Ismét napirendre kerül a Cluj-kolozsvári ipartestületi székház sorsa.

Néhány héttel ezelőtt megírtuk, hogy Dr. soveanu Petre, a Cluj-kolozsvári sütőiparosok elnöke, bérbe vette a munkakamarától az ipartestületi székház emeleti helyiségeit. Ugy lát-szik, hogy ez a megállapodás felborult, mert a munkakamara most hirdetményt tett közzé, a melyben közli, hogy a székházban levő helyiségek bérbeadók. A bérbeadásra vonatkozó felvilágosításokat a munkakamara a hivatalos órák alatt adja meg.

Új maximális árak Cluj-Kolozsváron.

Cluj-Kolozsvár város tanácsa megállapította az új maximális árakat, amelyek már életbe léptek. Az árvizsgálóbizottság előterjesztése alapján a tanács felfüggesztette a tűzifa maximális árát. Így tehát azt szabadforgalmi árakon árussítják a tűzifát. A liszt és kenyér maximális ára változatlan marad. A II. rendű marhahús árát 16 leiben, a szopóhorju árát 34—38 leiben állapították meg.

= UTAZÁSI KEDVEZMÉNYEK A CFR-EN.

Az államvasutak vezérigazgatósága a következő utazási kedvezményeket engedélyezte: február 18-tól 28-ig a Cluj-kolozsvári vetőmagkiállításra utazó közönség számára 50 százalékos kedvezmény. Oda-utazás teljes jeggyel, míg a visszautazásánál az érkezéstől számított legkésőbb 5 napig történő látogatás után ugyanez a jegy érvényes. A látogatás a Cluj-kolozsvári vasúti állomáson történik. Ugyancsak 50 százalékos kedvezményt engedélyezett a vasutiságazat és a Fágáras-fogarasi hegyekben, Balca községben rendezendő sábjának-égek alkalmából. A kedvezmény harmadik kocsi-osztályra érvényes, ha az odaútazás február 16-20, a visszautazás 17—21 között történik.

Ismét engedélyezték a rituális vágást.

Transilvania számos városában részben a megyei prefektusok, részben pedig a városvezetők ismét engedélyezték az elmúlt kormány idején megtiltott rituális vágást.

Árfolyamok

A Banca Naţională hivatalos árfolyamai nem változtak.

Szabadforgalmu devizák árfolyama: cseh korona 4.94—4.95, osztrák schilling 25.65—25.90, drachma 1.06—1.09, pengő 25.40—25.65.

Szabad-piac, tájékoztató árfolyamok: francia frank 6.95—7.20, svájci frank 51—54, dollár 200—210, angol font 1070—1100, olasz lira 8—8.20, belgas 35—39, német márka 40—42, cseh korona 6.65—6.80, pengő 38—40, schilling 38—40, Napo-leon-arany 1800—1940, angol aranyfont 1670—1690.

A létszám hangulata változatlanul bizonytalan. Valamennyi viszonylatban csökkenés a kötés történet. A Resita részvényei 490-ről 475-re estek és egyéb árfolyamcsökkenések is voltak. Kötőpapir-árakban kisebb megerősítést a kárát.

A behozatali engedélyek határidejét kilenc hónapban állapították meg

Bucureşti-ből jelentik: A külkereskedelmi hivatal értesíti az importőröket, hogy a jövőben minden, a behozatali engedélyek meghosszabbítására vonatkozó kérelmet az érvényesség lejártá előtt kell benyújtani az összes szükséges okmányok kíséretében. Az érvényesség meghosszabbítása nem haladhatja meg a három hónapot s így egy-egy behozatali engedély maximális határideje 9 hónap. Kivételt képeznek a kötőpapiri vállalatoknak kiadott,

valamint az ipari gépekre és gépalkatrészekre vonatkozó engedélyek.

A pénzügyminisztérium ma közölte a nyilvánossággal, hogy az eljárás meggyorsítása végett külön irodát létesít a kérvények elintézésére. Intézkedés történt, hogy a közönség részére ebben az irodában részletes felvilágosításokkal szolgálnak, viszont a közönség számára meghatározott látogatási időt szigorúan déli 12—1 óráig korlátozták.

HOGYAN BECSÜLIK MEG A KISIPAROST ANGLIÁBAN

A Bank of England, az angol jegybank, minden kétséget kizáróan, a világ leghatalmasabb pénzügyi intézménye. Montagu Norman, a Bank of England — vagy, mint röviden mondani szokták, „a bank” — kormányzója, tudásánál, képességeinél és az egész világon élvezett tekintélyénél fogva kétségkívül a világ legnagyobb pénzügyi hatalmassága.

Nos, a világnak ez a leghatalmasabb pénzügyi intézménye most zárókövetéti ünnepélyt rendezett abból az alkalomból, hogy elkészült a kupola, amely a bank új, óriási épületének Prince-Streeti feljarsát fedi. Az ünnepélyen a zárókövet Montagu Norman felesége helyezte el. Ezt az előkelő dámt két férfi kísérték az ünnepélyre. Egyik sem volt pénzügyminiszter, sem a kereskedelmi miniszter, sem az angol bankár-elnök. Jobbján ment a vezető közműves, balján egy másik közműves, aki a kupola elkészítésén dolgozott. És amikor Mrs. Norman elhelyezte a zárókövet, a férje a bankkormányzó tartott beszédet, amelyben gratulált azoknak, akik a közműveség régi művészetének újabb példáját szolgáltatták. Majd pedig kifejezte azt az óhaját, vajha lehetséges lenne megint azt

látni, hogy olyan nagy házak épüljenek, amelyekben nyoma sem volna acélnak, vagy cementnek, amelynek felépítésénél senki sem volna foglalkoztatva, csakis kézműves iparosok.

Azt hisszük, hogy az egész világ kézműiparosága elégtétellel és büszkeséggel figyelhet fel Montagu Norman szavaira. Ime, egy nagy kimagasló, óriási hatalmu pénzügyi férfi, aki nyilván tudatában van annak, hogy az egész-séges pénzügyeknek alapját és azok nyugalmát semmi sem támasztja jobban alá, mint minél több, minél nyugodtabban él, minél nagyobb munkaalakkal bír, minél több jövedelmet élvező kézműiparos. Jó volna, ha ezt az igazságot világszerte megtanulnák és megiszikelnék.

És ha már Angliánál és a kisiparosoknál tartunk, legyen szabad ugyanebből az eszmekörből a „Times” nyomán idéznünk Hilaire Bellocnak, a modern angol történésznek egy kedves kis versét Lord Finchley-ről, aki a kontárkodás-
nek eset áldozatává.

Lord Finchley javítá a vezetéket
S életének az áram vetett véget
Gazdag ember, imé ne kontárkodjon.
De munkát az iparosoknak adjon.

Háromszáz millióval emelkedett a bankjegyforgalom

Február ötödikén jelent meg a Banca Naţională legújabb helyzetjelentése, amely a bankjegyforgalom újabb jelentős emelkedéséről ad számot. A forgalomban lévő bankjegyek összege január 9-én 30.102.120.075 leit tett ki, míg február ötödikén 30.408.938.900 lei volt, ami 300 millióval emelkedést jelent. Érdekes azonban, hogy ezzel egyidőben a fedezeti arány 40.51 százalékról 40.54 százalékra növekedett. A lát-raszóló letétek összege 10.642 millióról 10.509 lei millió leire csökkent, az összes látra szóló kötelezettségek tétele viszont 40.917 millió, szemben a január 29-én kimutatott 40.744 millió leivel. Kereskedelmi tárca 6131 (6031) millió lei, behozatal fedezésére szolgáló devizák összege 738.3 millió, kliringszámlán lévő devizák összege 2.269 millió lei.

— KÉT ÉV ALATT ELMÚLT A PÉNZ-
ÜGYI FELLEBBEZÉS ÉS FOLFOLYAMO-
DÁS. A pénzügyminisztérium felhívta azon köz-
zegeknek figyelmét, akik a pénzügyigazgatóság-
gok mellett a fellebbezési és felfolyamodási
ügyekben az államot képviselik, hogy két esz-
tendő a fellebbezés és felfolyamodás elvülésé-
nek határideje. Ha a fél két esztendőn keresz-
tül nem folytatja a jogorvoslásra vonatkozó
eljárást, tehát két év telt el az utolsó kontra-
diktorikus ténykedés után, akkor a polgári per-
rendtartás 257-ik szakasza alkalmaztatik s a
felfolyamodás elvül. Az állam érdekeinek vé-
delmére a pénzügyminisztérium felhívja a pénz-
ügyigazgatóságok figyelmét arra, hogy a pénz-
ügyi fellebbezések és felfolyamodások esetében
is fenntartsák elvülés és felszólítja közgeit,
hogy megfelelő esetben tegyék meg a lépéseket
azon követelések behajtására, amelyeknek az
ügyében a fellebbezés vagy felfolyamodás, ilyen
módon megállapítható.

Be kell jegyeztetni
a cégben történt változásokat.

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium február elsején kiadott rendelkezése értelmében egy hónapon belül minden, az egyes cégek hely-
zetében történt változás és módosítás bejegy-
zendő a céghivatalok nyilvántartásába. Hason-
lóképpen érvényben van a cégtáblákra és az
árak kifüggesztésére vonatkozó ismeretes mi-
niszteri rendelet is.

ARISZTID

Arisztid meglátogatja Agenort és panaszko-
dik:

— Fogalmam sincs, kéhlek, hogy mitől vi-
zes a harisnyám. A cipóm talpa jó, így hát csak
felülről jöhetett be a víz.

Mire Agenor:

— Nézd meg, kéhlek, talán a talpad lyukas.

FOG — ÜVEGBŐL. Különleges üvegből álli-
tották elő Christiansen tanár és Werring fogor-
vos az új műfogsort, melynek porcelánfogai
üvegfogalathoz vannak erősítve. Kitűnő eredmé-
nyeket értek el az emalfestéssel a foghússzin
megadásával. A zománcfestékek tulajdonsága,
hogy 1700 C. foknál üveggé alakulnak, igen tar-
tósak és egészségügyi szempontból feltétlen
tiszták. Ebből kiindulva és mert ez az üveg
könnyen és jól dolgozható, használták fel álka-
pocs készítésére, mikor is minden fogat külön
lehet az üvegbe beletenni. Fogtörés ki van zár-
va, mert az üveg rá van olvasztva a fogakra,
nincs hazulása, csak külső erőszakkal lehet meg-
sérteni. Ha mégis lennének tört részek, azokat
újra pontosan össze lehet olvasztani. A toron-
szeteshoz egészen hű hússzínre festhető, színt
állandóan megtartja. Jobban tart a húscsuknál,
nincsenek pórusai, tehát teljesen íz- és szag-
mentesek. Nem izgatják a nyálkahártyákat, az
üveg ellentáll minden savas folyadékknak, meg-
tartja alakját, úgyhogy kozmetikai és higiéniai
szempontból kiváló műfogszerszám.

A visszáru után fizetett forgalmi adó betudása

Az UGIR megkeresésére, ebben az ügyben a pénzügyminisztérium 1938. január 28-án kelt és a pénzügyigazgatóságokhoz intézett 390.799. számú körrendeletében a következőket rendelte el: Azon visszáruk, melyek után a forgalmi adó kifizetett, a Registru specialban a gyártott áruk rovatába vezetendő be és a vevő (visszaküldő) ügyfél számlája értékükkel elismerendő. Hogy az így befizetett forgalmi adó betudható legyen, az érdekeltek, a visszaküldött árukat kimutatásba foglalják és az illetékes pénzügyigazgatóságtól kéri a betudást. Az illetékes pénzügyigazgatóságok a kimutatásba foglalt eseteket felülvizsgálják és azután felterjesztik a pénzügyminisztériumhoz a betudás elrendelése végett.

OVATOSSÁG

Snipez és Snapsz találkozik az utcán, mindenféléről diskurálnak, egyszerre csak megkérdi Snipez:

— Mondd, miért jársz te négyhetes ingben?
— Tudod, kérlek, — mondja Snapsz — nem akarom, hogy gigerlinek nézzenek.

Törhetetlen könnyű súlyú üveg.

A modern technika nem minden idejét fordítja a hadikészülődésre. Néha olyan dolgokat is feltalálnak, amiknek hasznát veheti a békés polgár is, amint arról a Daily Telegraph a következőkben számol be:

„... Anglia legnagyobb vegyi üzemében, az I. C. I. (Imperial Chemical Industrie) telepein nagyjelentőségű felfedezést tettek az üvegyártás terén. Különleges eljárással sikerült olyan valóban művetet előállítani, amely az üvegyiparban forradalmat fog előidézni. A laboratóriumban előállított üvegből egy 70 centiméter vastagságú hengert öntöttek ki és ez a henger nagy vastagsága mellett is olyan kristálytiszt, hogy a mögéje helyezett nyomtatványokat remekül lehet elvasni. Az újfajta üveg fele olyan súlyos mint a régi eljárással készült üveg és optikai célokra elsőrangú módon alkalmas. Az új fajta üveg lehetővé teszi, hogy a csillagászati lencsákat és tükröket a mainál háromszor olyan nagyra készíthessék. Az üvegyártási eljárást féltve titkolják.”

ALJAS RÁGALOM

— Finom kis család vagytok ti; hallottam, hogy az apád után téged is letartóztattak.
— Aljas rágalom. Mindössze egy napig voltam lefogyva, mert tévedés történt.
— Miféle tévedés?
— Tévedésből engem fogtak el a bátyám helyett.

Mennyit tesz ki a szlovenszkói ipartársulatok vagyona.

A csehszlovák állami statisztikai hivatal közzétette a szlovenszkói ipartársulatok vagyona vonatkozó adatokat. Az adatok szerint a szlovenszkói ipartársulatok 1937. december 31-én 13.4 millió korona vagyonnal rendelkeztek, amelyből 3.33 millió korona a szakipartársulatokra és 10.08 millió korona a vegyesipartársulatokra esik. A törzsvagyon 4.10 millió, az ingatlanok 4.79 millió korona értéket képviselnek. A hátralékos tagdíjak 3.53 millió koronára rugnak, amelyből 1.34 millió korona behajtathatlan. Az összbevétel 5.68 milliót, a kiadások 5.64 milliót tettek ki. A bevételekből 3.07 millió a tagdíjakra esik, a kiadásokból 1.33 millió a dologi kiadásokra és 2.82 millió a személyi kiadásokra jutott. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara körzetében lévő ipartársulatok vagyona 8.64 millió koronát tesz ki, amelyből 2.93 a szakipartársulatoké és 5.70 millió a vegyesipartársulatoké. Az ipartársulatok ingatlanainak értéke 3.36 millió koronára rug, amelyből 1.36 millió a szakiparostársulatokra és 2 millió a vegyesipartársulatokra esik. A szlovenszkói kereskedelmi és iparkamara körzetében lévő ipartársulatok 1.89 millió korona tagdíjhátralékot mutatnak ki, amelyből 762.000 korona behajtathatlan.

A pénzügyi természetű büntetésekre nem vonatkozik az amnesztia

Az elmúlt napokban érdekes körlevelet vettek kézhez a pénzügyminisztérium különböző igazgatóságai. A körlevelet az állami költségvetési és könyvelőségi szolgálat juttatta el a minisztérium igazgatóságaihoz, a pénzügyi bírságok mérsékléséről szóló rendelettel kapcsolatban jogi véleményezésről kíván tájékoztatni. Ismeretes, hogy még januárban, az időközben távozott kormány közkegyelmi rendeletet hozott nyilvánosságra, amelynek intézkedései a pénzügyi bírságokra is vonatkoztak. A rendelet után a pénzügyminisztériumot valósággal megrohmozták azok, akik különböző kihágások miatt bírságban részesültek és akik a közkegyelmi rendelet alkalmazását kérték. Ugyanekkor néhány pénzügyigazgatóság saját hatáskörében is alkalmazta a közkegyelmi ren-

deletet, mégpedig saját belátása szerint. Mivel a helyzet tarthatatlan volt, a pénzügyminisztérium véleményért fordult a központi jogügyi tanácshoz és itt alaposan megvizsgálták a kérdést. A központi jogügyi bizottság megállapította, hogy a közkegyelmi rendelet csakis a kimondottan büntető jellegű bírságok (amenzile penale) esetében alkalmazható. A véleményezés kézhezvétele után a pénzügyminisztérium tájékoztatta a pénzügyigazgatóságokat a közkegyelmi rendelet magyarázatáról és hangsúlyozta, hogy a pénzügyi közigazgatási hatóságok által kirótt egyéb bírságok nem tekinthetők büntető-bírságoknak (amenzile cu caracter penal). Ennek megfelelően ilyen esetekben nem alkalmazható a büntetések mérsékléséről szóló királyi rendelet.

A városi illetékek kivetése Oradea-Nagyváradon

Oradea-Nagyvárad ideiglenes tanácsa az érvényben lévő közigazgatási törvény alapján elrendelte az 1938—1939. pénzügyi évre vonatkozólag a városi adók és taxák alapjául szolgáló objektumok összeírását. Az összeírást 1938. február hó 10-iki kezdettel az ezen célra delegált városi tisztviselők végzik. A fenti időtől kezdve a delegált tisztviselők megjelennek a helyszínen, úgy a háztulajdonosoknak, mint a bérlőknek átadják a nyilatkozat megtételére készített nyomtatványt és annak kitöltéséhez megadják a kellő felvilágosítást.

Figyelmeztetjük az összes adózókat, hogy a helyzetnek megfelelően töltsék ki nyilatkozataikat, mert aki ezt elmulasztja, vagy az adózás alá eső objektumokat egészen, vagy részben elhallgatja, az ellen az adótörvény vonatkozó rendelkezése alapján kihágási eljárást indítanak. A deklarációkat az átvételtől számított 5

nap alatt kell kitölteni és bevétni, amíg a kiküldött tisztviselő érte jön, amikor is ellenőrzi, hogy a kitöltött adatok megfelelnek-e a valóságnak, vagy sem? Ha a delegált tisztviselő ilyenkor mulasztást, vagy helytelen kitöltést észlel, arról kihágási jegyzőkönyvet vesz fel, melynek alapján a fenti módon az adózó meg lesz bírságolva.

Minden delegált tisztviselő a várostól igazolványt kap, amelyből az illető neve meg tudható, hogy esetleges reklamáció esetén az eljáró tisztviselő megjelölhető legyen. Az adózó érdeke azt kívánja, hogy az eljáró tisztviselőt igazolásra szólítsa fel, mert a multban illetéktelen személyek zaklatták és megfélemlítették a közönséget. Akinél a deklaráció nem lesz kitöltve, ott azt hivatalból végzik el, de ez már bírságolást von maga után.

Az ipar nagvarányu fellendüléséről számol be a Creditul Industrial évi jelentése

Leszállította a kamatlábat az Ipari Hitelintézet

Oscar Kiriacescu elnökle mellett tartotta meg nagy érdeklődés mellett közgyűlését a Creditul Industrial, az ipari hitelintézet. Az igazgatóság a közgyűlés elé terjesztett jelentésében rávilágít arra, hogy a mult esztendőben a nemzeti ipar fejlődése tovább tartott és ennek tudható be, hogy a munkanélküliség is megszűnt. A gazdasági élet alakulására kedvezően hatott az állam egyensúlyozott költségvetése is. Mig a belföldi ipar termelése 1935-ben 47 milliárd 283 millió lei értékű volt, addig 1936-ban az 51 milliárd 380 millió lei-re emelkedett, vagyis a többlet 8.5 százalék egy esztendő alatt.

Az ipari termelés rentabilitása egyre fokozódott a mult évben és természetesen ismét maga után újabb ipari befektetéseket. A mult év első két negyedében 912 millió 300 ezer leit fektettek be új ipari vállalatokba, vagyis közel annyit, mint 1936-ban az egész év folyamán. Ez az összeg az utóbbi hat év hasonló időszakában rekordot jelelt.

Az igazgatóság jelentése megemlékezik arról, hogy óvatos hitelpolitikát folytatott és az 1936-ból árt, valamint 1937-ben beérkezett összesen 1 milliárd 269 millió leies hitelignylésből csak 608 millió 100 ezer lei kölcsönt folyósított. A jövőre is ugyanazt az óvatosságot követi majd az intézet. Mint a mult évben is, az ipari hitelintézet arra biztatja az iparvállalatokat, hogy használják ki a jelenlegi konjunktúrát és minél nagyobb amortizációt eszközöljenek. Nagyjelentőségű az igazgatótanácsnak az a határozata, hogy az 1938. évre az ipari hitelek kamatlábat hét és fél százalékra szállítja le. Az

elmúlt esztendőre az intézet 6.50 százalék osztalékot fizet anélkül, hogy adót levonna és ezzel eleget tesz a részvényesek kívánságának.

A közgyűlésen elhangzott felszólalások során a részvényesek elismerő és meleg hangon emlékeztek meg Slavescu Victor, volt pénzügyminiszter, a Creditul Industrial vezérigazgatójának munkásságáról. A közgyűlés megszavazta a mérleget, valamint elfogadta a felügyelőbizottság jelentését és megadta az igazgatóság részére a felmentvényt.

A részvények aviatikai bélyege.

A részvénytársaságok részvényei, a bélyeg-törvény 14. szak. I. paragrafusa szerint, 1.40. százalékos illeték alá esnek, melyet az aláírt tőke összege után kell fizetni a részvénytársaságok működési engedélyének megszerzése alkalmával; tőkeemelések esetén pedig az aláírás lezárásától számított három hónapon belül. A Fondul National al Aviatiei-ről szóló törvény szerint ugyanezen részvények egyenként 2 lei fix aviatikai bélyeg alá esnek, mely neveztet alap javára a Banca Nationalánál készpénzben is befizethető; ennek megtörténte pedig — ellenőrizhetőség végett — a kapott elismervény számának a kitüntetés mellett a kérvényekre is nyomtatással, vagy bélyegzővel rávezetendő. A Casa Fondului National al Aviatiei egy közelebből megjelent értesítésével, az új részvénytársaságoknak, melyek 1936. április 1-től kezdődőleg jöttek létre, vagy emeltek tőkét, amennyiben a fenti aviatikai bélyeg még nem fizették volna be, egy utolsó határidőt ad annak pótlására — 1938 március 1-ig.

Emelkedik a Magyarországra irányuló tüzifakivitel

A belföldi tűzifapiac forgalma még mindig mérsékelt és még az a körülmény sem hatott élénkítően a piacra, hogy február 1-én érvénybe lépett a nyári mérsékelt idénydíjszabás. A detailfakereskedelem csak olyan készleteket tart raktáron, hogy a napi kereslet fennakadás nélkül kielégíthető legyen, nagyobb vételekbe nem bocsátkozik.

Az árak annyira eltérőek, hogy megbízható tájékoztató árak közlése szinte lehetetlen. A városokban a hatóságok maximális árakat állapítottak meg, amelyeknek a betartása szigorú megkorlátozásokhoz van kötve és az üzletkötések ehhez alkalmazkodnak.

A termelés a legtöbb erdőüzemben folyamatban van.

Magyarország felé ismét teljes lendülettel indult meg a kiszállítás.

A Banca Națională közbelépése minden ellentétet megszüntetett.

Ami a belföldi fenyőanyagpiac most induló idényét illeti, bár az idény még korai, egyes helyeken kénytelenek a raktárakat a kereslet zavartalan kielégítésének mértékéig kiegészíteni, más vidéken pedig a falusi építők a szükséges faanyagokat már rendszerint decemberben lekötik és előlegezik, amit viszont a kereskedőknek is be kell szerezniük. A csekély kereslettel szemben a kínálat is mérsékelt, a nagyobb termelővállalatok nem akarják a belföldi piacot mindaddig szorgalmazni, míg a külföldi kereslet felől kellőképpen tájékozódva nincsenek, ami a belföldi árak alakulására is irányítólag hat. A külföldi keresletre vonatkozólag a hangulat bizakodó.

Lehet, hogy nem ismétlődik meg a múlt évi lázas árukereslet és viharos áremelkedés.

Egyes fogyasztóállamoknak, így, elsősorban Angliának szüksége azonban szakkörök véleménye szerint, nem marad alatta a múlt évinek. Az árak lemorzsolódásának a megakadályozására történt, hogy az európai termelőállamok részére a keretet közel 3 millió köbméterrel csökkentették. A gömbfufuvarozási viszonyok, az enyhe tél és hóhiány következtében nem csupán nálunk, hanem az összes exportállamokban is szokatlanul rosszak voltak, úgy, hogy

az idén a készletek meg sem közelítik majd a múlt évi méreteket.

Faragottfában a kínálat mérsékelt, a kereslet viszont valamivel élénkebb lett, ami az árak megszilárdulásához vezetett. További áremelkedés is valószínű, mivel a legközelebbi napokban nagyobb lendülettel megindul a magyarországi kivitel. A magyarországi export egyébként az utóbbi napokban valamivel megélénkült.

Cipészianfolyam Oradea-Nagyváradon

Az Oradea-nagyváradon cipésziparosok szindikátusa folyó hó 14-től szaktanfolyamot indított a következő tananyagokkal:

1. Mértékvetel, kaptafa készítése.
2. Anatómiai és reumatikus bántalmak ismertetése.
3. Minta szerkesztése.
4. Általános szakmai ismertetés, kalkuláció.

MAGYARAZAT

Ebből után megszólalt Macera felesége:
— Tóni!
— Tessék, fiacskám — felelte Macera,
— Te, ugy-e, mindent tudsz?
— No igen, sok mindent.
— Akkor mondd meg nekem, hogy miért ömlenek a folyók a tengerbe?
— Azért, fiacskám, hogy a heringek ne legyenek túl sósak.

Új ércpénzeket hoznak forgalomba

Nem történt végleges intézkedés a 250 leies érmék bevonására

Bucurestiből jelentik. Az állami pénzverde új leusok készítésén dolgozik, amelyeket nyomban forgalomba hoznak, ha az első, tízmillióstétel elkészül. Az egyes leies érmék után új öt, tíz és husz leies ércpénzeket vernek a bocsájtának ki. A kétszázötven leies ércpénz bevonását illetően még semmiféle intézkedés nem történt. A Banca Națională részéről hangsúlyozzák, hogy nem felel meg a valóságnak a kétszázötven leiesekkel kapcsolatos közhit.

amely azt tartja, hogy ezen pénzdarabok legnagyobb része hamis. Arravonatkozólag, hogy az állampénztárakban talált és forgalomból kivont hamis kétszázötven leiesekért ki tartozik anyagi felelősséggel, még nem történt döntés. Valószínűnek látszik, hogy az állam magára vállalja az így mutatkozó veszteséget, amiért a be nem cserélt érmék értékével kárpótolja magát.

Február 28: az adóvallomások benyújtásának határideje

A pénzügyminiszter rendelete folytán az adóvallomások benyújtását 1938. február 28-ig elhalasztották.

Tájékoztatásul közöljük, hogy kinek kell ebben az évben adóvallomást adniok.

1. 1938. február 28-ig azok a kisiparosok és kereskedők, akiknek 1933-ban három évre történt adókvetése ez évi március 31-én lejár.

2. Azok az iparosok és kereskedők, akiket évenként adóztatnak meg.

3. Részvénytársaságok benyújthatják adóvallomásaikat, amikor a mérleget jóváhagyták de legkésőbb április hó végéig.

4. A szabadfoglalkozásuak.

5. Ingatlan tulajdonosok, szállodások, albérlők, üresen vagy butorozottan kiadott szobák tulajdonosai kötelesek vallomásaikban feltüntetni a bérlet nevét, foglalkozását és a bérösszeget.

6. Az egyéni vagy társas cégek kötelesek személyzetük névsorát a múlt évről benyújtani.

1938. április 1—15 kell benyújtani a nyilatkozatokat a jelzőlog és nyílt tartozásokról, valamint az adó kedvezmény iránti kérvényeket is.

Mindenki köteles adóvallomást adni tíz nap múlva szabadfoglalkozásának, kereskedelmi vagy ipari mesterségének, esetéről-esetre szerzett jövedelmének megkezdésétől számítva.

Adófizető, akinek valamely üzlete megszűnt, az ingatlan tulajdonos, ha épületének értéke legalább egy negyeddal csökkent vagy emelkedett, egy hónapon belül köteles ezt bejelenteni.

Azok a cégek, akik esetéről-esetre valamely szabadfoglalkozásu egyén szolgáltatást igénybe vesz, kötelesek bejelenteni, mikor és mennyit fizettek ezekért a szolgáltatásokért.

A részvénytársaságok kötelesek a közgyűlés után egy hónappal igazgatósági tagjaikat és felügyelőbizottsági tagjaikat bejelenteni, valamint mindazokat a honoráriumokat, amelyeket ezek kapnak.

Árlejtések

Csendőrvézérfelügyelőség Bucureşti: Február 23-án árlejtés 6200 m. fekete nadrágposztó, 7750 méter kék bluzposztó, 750 méter kék sapkaposztó, 10.000 legénységi zsebkendő, 3000 m. törölköző vászon, 30.000 méter ágylepedővászon, 20.000 m. párnahéjvászon, 5000 méter bélésvászon, 7000 m. párnatökvászon, 20.000 méter szalmazsákvászon, 20.000 pár gyapjuharisnya és 7000 pár legénységi bakancs beszerzése. Óvadék 5%. Információk a csendőrvézérfelügyelőségnek Bucureşti, Str. Stefan cel Mare 51.

Hadügyminisztérium Bucureşti: Február 18-án szabadkézből legénységi bakancs és legénységi csizma beszerzése. Óvadék 5%. Információk a hadügyminisztérium információs irodájában.

Munkaügyi minisztérium Bucureşti: Február 24-én árlejtés 2000 fehér pamutbluz 22.500 darab fehér vászonzsebkendő, 18.700 darab párnahéj, 3900 méter szoknyazefir, 400 férfi posztóruha és 1000 téli köpeny beszerzése kórházi betegek részére. Óvadék 5%. Információk az anyagbeszerzési igazgatóságnál Bucureşti, Str. Piaţa Amzei 17.

CFR vezérigazgatósága Bucureşti: Március 10-én árlejtés különféle bőrárak és bőrátétszijak beszerzése. Információk a CFR gazdasági ügyosztályán Bucureşti, Str. Edgar Quinet 8. Óvadék 5 százalék.

PRAKTIKUS ALLASPONT

Iceg vendégségben van Bicegnél. A háziaszony ebédközben veszekedni kezd az urával és a legválogatottabb sértéseket vágja a fejéhez.

— Te, szólj neki, hogy hagyja már abba, — sugja Biceg Icegnek.

— Isten ments, — sugja vissza Iceg.

— Miért?

— Mert ha abbahagyja, akkor újra előről kezd.

A szövetkezi minisztérium hatásköre.

Az Argus értesítése szerint már a legközelebbi napokban minisztertanácsi jegyzőkönyv érvényteleníti azt a jegyzőkönyvet, amely meghatározza a szövetkezeti minisztérium hatáskörét és szervezetiét. A szövetkezeti minisztérium hatásköre a földmívelésügyi minisztériumra száll át.

Kényszeregyezés

P. Arion S. A. aradi katona szabó vállalat kényszeregyezséget kért. A kérésnek a törvényszék elvben helyt adott és a hitelezők értekezletét február 16-án tartották meg.

KÜLÖNÖS KÖVETKEZMÉNY

Egyik ismert házaspár elhatározta, hogy elváltak. Már mindenben megegyeztek, ki mit ad, ki mit kap, amikor végül a kis foxira kerül a sor. Ezen a ponton felborult a béke, összeveszték és kölcsönösen kijelentették, hogy nem válnak.

Március elsején fizethetők be

a részvények elmaradt aviatikai bélyegilletékei.

Az Aviatikai Alap Pénztárának rendelkezése szerint a részvénytársaságok vagy betéti társaságok részvényei részvényenként két lei aviatikai bélyegilleték alá esnek, amely a működési engedély elnyerésekor vagy tőkeemelés esetén az aláírási felhívás közzétételétől számított három hónapon belül fizetendő. Ennek a rendelkezésnek 1936. április 1. után alakult vagy tőkét emelt több részvénytársaság nem tett eleget. Ezek a részvénytársaságok március 1-ig kaptak haladékat az aviatikai bélyegilleték lerovására.

Az Aviatikai Alap Pénztárának rendelkezése értelmében február 6-tól kezdődőleg úgy a belföldi gyártású, mint az importált, edzett kazein kgr.-ként 16 lei aviatikai bélyegilleték alá esik. Az ebből készült divat- és fantázia-gombok három százalékos aviatikai bélyegilleték alá esnek. Az aviatikai bélyegilleték fizetendő a február 5-én este raktáron levő mennyiség után.

Elkészült a köztisztviselők hitelintézet felállításáról szóló törvénytervezet.

A köztisztviselők hitelintézetének felállításáról szóló törvénytervezet elkészült. A hitelintézet a jelenlegi különböző köztisztviselői hitelintézetek részvételével állítja fel, melyek mint központi-intézet fiókjai fognak működni. Az intézet úgy a nyugdíjasoknak, mint a működő tisztviselőknek rövidlejáratu, hosszulejáratu és házépítési kölcsönöket fog folyósítani. Az intézet alapításában részt fog venni úgy az állam, mint a Banca Națională.

Tizenhatsz és félmillió leies bíróságot semmisített meg a tábla

A Cluj-kolozsvári tábla egy öt év óta húzódozó és rendkívül bonyolult pénzbírság ügyében mondott ítéletet. A G. B. L. Oraşie-szászvárosi tricotaigazgatóság tizenhatszmillió leies adóbírság ügyét tárgyalta és megsemmisítette a pénzügyminiszteriumnak a bírósági jegyzőkönyvét.

Öt évvel ezelőtt a gyár irodájában írási ügykezelőként jelent meg és gyárként a számlák iránt érdeklődött. Amikor eltávozott, kihágási jegyzőkönyvet vett fel, mert a cég állítólag 1927-28. és 1929. években a kiállított számlák után nem fizette be az előírt forgalmi adót és ezért kihágás követett el. A felvett jegyzőkönyv alapján a pénzügyminiszter az állítólag eltitkolt forgalmi adó háromszorosát, tizenhatsz és félmillió leies bíróságot rótt ki a gyár ellen. A kihágási jegyzőkönyvet a cég az összes bírói fórumoknál előbb megfellebbezte és a Cluj-kolozsvári ítéltábla pár év előtt a bíróságot kivetéséről felvett jegyzőkönyvet formai okokból megsemmisítette és arra utasította a pénzügyminiszteriumot, hogy a kihágás megállapítását indokolja. Azonban a pénzügyminiszterium utasítására a pénzügyi közegek a már megállapított kihágásról új jegyzőkönyvet vettek fel és ez alapján a pénzügyminiszter újból kiróta a tizenhatsz és félmillió leies bíróságot.

A cég ez ellen ismét fellebbezést adott be és a Deva-dévai törvényszék után az ítéltábla a múlt héten tárgyalta az ügyet.

A pénzügyminiszterium bucureştii jogtanácsosát küldte ki a tárgyalásra, a cég pedig egy forgalmi adó ügyekben specialista ügyvéddel képviseltette magát. A tárgyalás egész napon át tartott, ítéletet azonban csak szombaton hirdettek. A tábla ítéletében megállapította, hogy már egyezbenn megítélt ügyről van szó és ezért a pénzügyminiszterium bírósági jegyzőkönyvét megsemmisítette. A cég tehát öt évi huza-vona után megszabadult a kellemetlenségtől és a nagy bíróságtól.

NEHÉZ ESET

Facér János bezörgetett egy jóképű vidéki házba és azt mondta a ház asszonyának:

— Tessék szíves lenni nekem valami segélyt adni, szegény munkanélküli vagyok.

— Segélyt — szólt az asszony — elölről nem adok, de talán használhatnám a ház körüli munkáiban. Mi a foglalkozásod?

— Korcsolyacsatoló vagyok.

Életemből

SZALAY LÁSZLÓ novellája.

II.

Csodálatos, minő emberösmeret vezetett öreg Szuháyt, mikor fölkereste ezt a söpredék népséget és megcsillogtatva előttük egy jobb jövő reményét, az emberfeletti téli munkára őket megnyerte...

Nem neki, hanem saját maguknak verejtékeztek, mert ott lebegett előttük az otthon és a kenyér sűrű tartó lehetősége; amiről már valamennyien régen lemondtak és most érezték, tisztában voltak vele, hogy a gondviselés még egyszer a kezükbe adta a boldogulásuk lehetőségét. Belekapaszkodtak hát mind a tíz körmükkel ebbe a szerencsébe.

Dolgoztak valamennyien inuk szakadtáig... És tévednek mindazok, akik azt hiszik, hogy a vak meg csak a napot lopta.

Vak Gyurá reggel rózsát hozott az erdőből, aztán vizet huzott a kútból, utána tüzet rakott, főttet a bográcsba a bablevest főni, vagy ha kellett, krumplit hámozott, s míg az ebéd rotvogott, ráért a társai rongyait foltoztatni... Mikor aztán az akasztói toronyban elkezdtek a deket harangozni, s az erdőből előkerültek az agyonfáradt éhes dolgozók, késedelem nélkül hozzáülhettek a párolgó ebédhez, ami már készen várta őket...

Vagyis vak Gyura volt a banda szakácsa, aki ezenkívül hetenként egyszer bebandukolt a városba is, ahol összevásárolta mindazt a dohánnyt, gyufát, másegyebet, amire a társainak éppen szüksége volt...

Csak könyvszakértő ítélheti meg a mérleg-adatok helyességét

Kincs és Tauber Lugoj-lugosi gyarmatárucég adójának megállapítása során az adómegállapító bizottság a cég mérlegének adatait vette alapul. A pénzügyi hatóságok fellebbezése folytán az adókiutasítás az adófellebbezési bizottság elé került, amely azon a címen, hogy a mérlegben feltüntetett forgalmi összeg nem reális, az adót lényegesen felemelte.

Az ügy a Timişoara-temesvári tábla elé került, ahol a cég képviselője azt fejtette, hogy a fellebbezési bizottságnak komoly indokkal kellett volna alátámasztani kétélyeit a mérleggel szemben. Amennyiben ez a bizottság irreálisan találta a számadatokat, úgy hites könyvszakértő véleményét kellett volna kikérnie. A tábla helyt adott az érvelésnek, a fellebbezést elfogadta és új megállapítást rendelt el.

Az új házak azonnal adókötelesek és bejelentendők

A bucureştii tábla néhány nap előtt elvi jelentőségű határozatot hozott.

A jogeset szerint az adózó háztulajdonos már részben beépített és megadózott telken új házat épített, amely október elsejével lakhatóvá vált. A tulajdonos ez új objektumot a rákövetkező év január elsején bejelentette azzal, hogy kérte az egyenesadót törvény 91. szakasza értelmében az új épületnek a következő év április elsejétől való megadóztatását, miután az adóösszeírás öt éves ciklus alatt keletkezett az adótárgy.

Az elsőfokú pénzügyi hatóság a 91. szakasz mellőzéseével a törvény 13-ik szakasza szerint bírálta el a bejelentést, azt elkésettnek tekintette, miután a lakhatóvá válástól számított 30 napon belül nem történt meg és az adót a lakhatóvá-lás napjától vetette ki büntetéssel és késedelmes bejelentés miatt.

Ugyanezt a felfogást osztotta a fellebbezési bizottság is és ez ellen a határozat ellen az adóköteles fél felfolyamodva azon az alapon, hogy törvénysértés történt, miután az egyenesadót törvény 13. szakaszának utolsó második bekezdésében úgy intézkedik, hogy az adóköteles jövedelemben 25 százalékkal, vagy ennél többel történt emelkedés vagy csökkenés jelentendő be csupán és pedig a megtörténtétől számított 30 napon belül és így miután az új ház jövedelmézővé válásától számított 30 nap alatt a bejelentés megtörtént, nincs kihágás és hogy az adó csak a jövedelem tényleges kezdetétől, helyesebben a következő pénzügyi év első napjától lenne számítható.

A tábla ezt az érvelést nem fogadta el és

megállapítván, hogy az új ház már október elsején lakhatóvá vált és így pénzügyi szempontból már ezzel a ténnyel beállott az adóemelés jogosultsága és ezért a törvény 13. és 19. szakaszai értelmében már azon hónap első napjával adókötelessé vált az új ház, tekintettel a törvény 92. szakaszának b) pontja első bekezdésére is.

A tábla ezért a felülvizsgálati kérelmet elutasította.

EGYSZERŰ

Pinty és Ponty a kávéházi asztalnál ülnek és tréfás kérdésekkel szórakoztatják egymást.

— Te, — kérdi Pinty, — hogy lehet egy borzot fogni?

— Egy borzot? Nem tudom.

— Pedig egyszerű — feleli Ponty. — Az ember megfog kettőt és aztán elenged egyet.

Uj nemzetközi fenyőfa- egyezmény

A nemzetközi fenyőfaexportegyezmény tagjai legutóbbi értekezletükön megállapították, hogy egyes piacokon akciók mutatkoznak az árak letörésére. Az egyezmény tagjai ezért elhatározták, hogy az egyes fogyasztópiacok áralakulásairól egymást kölcsönösen informálni fogják és azokra a piacokra, ahol az árak csökkenőben vannak, bizonyos irányárakat, mint minimális árakat fogynak megállapodni.

Pontosan tíz kilométernyire volt a város nagy kerületől az országút... De vak Gyura nem használta az országutat, hanem toronyirányt, árkon-bokron át ment és érkezett, mert így megkímélte a tizből vagy két kilométert...

Olyan embernél, aki lát, tud tájékozódni, ez az uttalan út nem sokat jelentett; de, hogy egy teljesen vak ember hogy képes nyolc kilométeren árkon-bokron át úgy csetleni, botlani, hogy ne tévedszen el az irányt, se jobbra, se balra, hanem bámulatos gyorsasággal jövet és menet is célba érjen, — ez a bosszorkányos jelenség feltűnt előttünk gyerekek előtt is.

Először azt vitattuk, hogy talán a Nap után igazodik, aminek a sugarait megérzi... Igen ám, de tél volt, a Napnak a legtöbbször se hirt se nyoma...

Akkor talán a szél után igazodik, amit megérez, mint a hideget... Igen ám, de hátha változik, vagy megáll a szél?... Akkor mit kezd vele?

Tudjátok mit? Legközelebb mentünk utána és tessék meg, hogy hogyan tájékozódik és miként tudja megtartani a helyes irányt vak léte-re!

Itt is volt: lesbe álltunk...

Mikor kiált a szin alól, behúzza maga után az ártót és elindult a baromfiudvar mentén, botlással ütközve a léckerítést, amelynek iránya a város felé mutatott...

A kerítés egy dűlőnél véget ért, ezen áthaladt, mire egy nagyvonalú kiterjedésű tarlóra ért s azon elindult, mármint minden támasz és tájékozódás nélkül.

A tarló hosszú és keskeny volt s ahogy a vak haladt, lassan jobbra eltért a helyes iránytól, úgyhogy a tarló hosszának a közepén a tarló szélére, egy szántásra ért...

Megállt... Aztán egy kissé balra fordulva megmaradt a tarló és a szántás szélén, már most a helyes irányt követve...

A tarló végén egy jókora legelő következett, ezen igyekezett előre mármint, az irányt jobbra mindjobban elvéve...

Mi gyerekek hármán távolról követtük őt, s viselkedését egymás között szövéttük.

— Látszik, hogy sose volt paraszt, mert a lábával nem tudott irányt tartani a tarlón!... Holott a vetőgép hosszan rakja le a magot s így a tarlón a lábával meg kellett volna érezni az egyenes sorok irányát!...

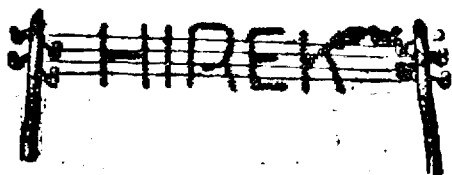
— Hát ez igaz. És az is különös, hogy mindig jobbra téveszti el az irányt!...

— Az nem különös, mert a jobb oldala, a jobb lába erősebb s így menés közben az jobban érvényesül, mint a bal...

Most az öreg a legelő közepén megállt hirtelen, aztán égni vetette a fejét és nagyot kiáltott: Hahó-ó-ó!

Utána lesunyta a fejét, mintha hallgatózott volna, aztán kissé balra fordulva elindult hosszú, határozott léptekkel, hajszál pontosan a helyes irányt követve...

Csodálkozva néztünk össze: honnét nyerte az információt, mikor ember nem mutatkozott sehol s tanyák is csak itt-ott fehérlettek nagy messzeségben az üres pusztaságon...

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félre 150 lei, negyedévre 75 lei.
Redactia si administratia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaction und Administration:
Hirdetések négyzetcentiméterre 6 lei. Éves köteteknél árenda.
Arad, Caminul Industriilor — Iparos Otthon, Strada Bratianu 18.

— Döntés a repülőbélyeg alkalmazásáról.
Bucurestiből jelentik: A nemzeti repülőalap központi bizottsága január 26-án a következő határozatokat hozta: repülőbélyeg kötelesek a meghitelezések, fizetési meghagyások és más hasonló iratok bevételére szóló rendelkezések, valutavásárlásra szóló rendelkezések, bankletétben lévő címletek harmadik személy számára való kiadása, kézizálogban lévő, vagy eladott áruknak a vevő számára történő átadása, utasítás valamely kézizálogban, vagy bank címére küldött áru eladására, valamint minden hasonló műveletről szóló írásos utasítás, amelynek értelmében, valamely bank egy harmadik személlyel ügyletet bonyolít le, ügyfele megbízásából. Hasonlóképpen repülőbélyeg kötelesek a számla kivonatok, amelyeknél 2 lei a fix illeték.

— Fizetik a januári államtartozásokat. A pénzügyminisztérium rendeletet küldött az ország valamennyi pénzügyigazgatóságához, a melyeket utasít, hogy a januári esedékes állami adósságokat fizessék ki.

JAJ!

— Mi a különbség egy kutya és a mi szakácsnőnk közt?

— Nos?

— A kutya harap, a mi szakácsnőnk Maris.

— Személypoggyászok vámolása. Kiegészítő intézkedést küldött a pénzügyminisztérium a vámhatóságokhoz a személypoggyászként külföldről érkező csomagok vámolását illetően. A pénzügyminisztérium utasítása értelmében személypoggyász nem tartható vissza valamely határállomás vámhivatalánál.

Ő meg csak haladt, át árkon, bokron, keresztutakon, befagyott réteken, szőlőkön és mindössze annyi történt, hogy tiz-tizenöt percenként, mikor már valamennyire eltért a helyes iránytól, elkialtotta magát, hogy: „Hahó-ó-ó!” — s utána pár pillanatig hallgatózva, fölvette ismét a pontos, helyes irányt, aztán tovább lohott, hogy alig tudtuk követni.

— Hát mit hall ez, ami után igazodik? ... Mikor egy lélek, egy madár se akad a kietlen téli tájon s ha még akadna is, azt soha nem kérdi, hogy merre van Kiskőrös? ...

— Erre már nem fog nekünk más, csak Szuhay választ adni! ...

— Hogy mi után tájékozódik? Hát a kutyaugatás után! Ismeri az összes környékbeli kutyák hangját s mikor elordítja magát, hogy hahó-ó-ó, hát a környék összes kutyái elkezdnek ugatni s ő azonnal tudja, hogy merre esik a Varga, a Langer, a Vékony, a Pagács, az Oroszi, meg a többi tanya ...

— Na, mi ugyan minden egyébre gondoltunk, csak éppen erre nem! ...

— Az a ... De ha köd van, bottal se lehet az őreget elindítani! ...

— Hogy-hogy? ...

— Mert a ködben nem lehet hang után tájékozódni ... A köddel együtt hömpölyög a hang és a legtöbbször a fejed felett halad a kutyát ugatni.

De pont már, mert drága a papiros ...

(Vége.)

TIPOGRAFIA „HIRLAP”, ARAD.

— Az angol autó átlagos életkora 8 év és 2 hónap. Az angol közlekedési minisztérium a múlt év szeptemberében statisztikai adatgyűjtést végeztetett az angol gépkocsik átlagos életkorának megállapítására. A legkülönbözőbb vidékeket választották ki, hogy megállják, milyen öreg gépkocsikat használnak az ipari, városi, mezőgazdasági kerületekben. A statisztika egészen meglepő számokkal számolt. Kiderült, hogy az angol gépkocsik átlagos életkora 8 év és két hónap. Sok-sok ezer autó fut azonban az angol országutakon, amelyek 15 évesek, sőt még ennél is öregebbek. Különösen a vidéki kerületekben találtak rengeteg öreg autót, amelyek azonban még ma is kifogástalanok. Egyedül Middle Sex grófságban 898 autót számoltak össze, amelyek 12 évesnél öregebbek. Az angol közlekedési minisztérium hivatalos statisztikája szerint a motorkerékpárok még hosszabb életűek. Kiderült, hogy a legtöbb motorkerékpár 1930-ban hagyta el a gyárat, de a gépek 6 százaléka, több mint 12 éves. A most megejtett statisztikából kitűnik az is, hogy a magánautók száma Angliában 10 év alatt megduplázódott. Angliában 1927-ben 884.615 magánautó fizetett adót, tavaly azonban már 1.198.092.

— Az elmúlt évben 99 százalékban hazai cégeket jegyezték be a fővárosban. Az elmúlt esztendőben Bucurestiben 6 százalékkal emelkedett a bejegyzett cégek száma. Összesen 3044 kereskedelmi és 747 ipari cégbejegyzés történt, ami pedig a tőkeelhelyezkedést illeti a kereskedelmi vállalatokra 80, az ipari vállalkozásokra 20 százalék esik. Egyébként 1936-ban ugyanez az arány mutatkozott, ami az irányzat állandó jellegét igazolja. A bejegyzett cégek 99 százaléka román s csak 1 százaléka külföldi.

— A jelszó: takarékoság. A pénzügyminisztérium felkérte valamennyi minisztériumot, hogy sürgősen készítse el és terjessze elő költségvetési tervezetét, amelynek elkészítésekor szem előtt tartandó a legnagyobbfokú takarékoság elve.

— Új vezetőség az aradi Iparkamara élén. A kormány rendelkezése értelmében az ország egész területén hármas bizottságok veszik át a Kereskedelmi és Iparkamarák vezetését. Az aradi Kamara élére Tamasdan Liviu, a Banca Nationala aradi fiókjának igazgatóját, Suciu Vasile, a felsőkereskedelmi iskola igazgatóját és Pacuraru Brutus, kamarai főtisztart neveztek ki. Az új vezetőség már hivatalba is lépett.

BUTA KÉRDÉS

Csemege a minap találkozik egy querekkori pajtásával, akit már évtizedek óta nem látott.

— Na, mi ez, Samu, — szól a régi barát — jegygyűrűt látok rajtad, te nős vagy?

— Hát mit gondolsz, — vágta rá Csemege — élvezetből hordom?

— Elvi jelentőségű ítélet a proporcionális adó lerovására. A pénzügyi hatóságok több Sibiu-nagyszebeni vállalat ellen kihágási jegyzőkönyvet vettek fel azon a címen, hogy vétettek a bélyegtörvény ellen. Az ellenőrző pénzügyi közegerek ugyanis megállapították, hogy ezek a vállalatok az egyes cégek által rendelt és leszállított áruk után nem fizették meg az 1.40 százalékos adót, csupán a 0.20 százalékos proporcionális adót. Az érdekelt vállalatok fellebbezésel éltek és az ügyet a Sibiu-nagyszebeni törvényszék a napokban tárgyalta le. A bíróság helyt adott a fellebbezéseknek és ítéletében megállapította, hogy az iparos és kereskedő, valamint a kereskedő és magános között létrejött árueladásoknál csakis a 0.20 százalékos proporcionális adó alkalmazandó.

— ERELYES INTÉZKEDES A KÖZIGAZGATÁSI HATÓSÁGOKHOZ BENYUJTOTT KÉRVE NYEK GYORS ELINTÉZÉSÉRE. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium úgy rendelkezett, hogy a közigazgatási hatóságok a hozzájuk benyújtott kérelmeket három napon belül kötelesek elintézni. Abban az esetben, ha beszámoló kérelmek is szükségesek, az elintézés határideje legfeljebb öt nap lehet. A sürgős kérések elintézésére meghatározott határidő 24 óra.

Meseriaşul - Az Iparos

— AZ ÉPÍTŐFANAK A KARTÉKONY AL-LATOK elleni védelme az építészetnek egyre fontosabb problémája. Erre a célra eddig olajtartalmu áztató anyagokat használtak, amelyek száraz építőfánál hatásosak is voltak, másrészt azonban a fa megvédelme sóoldatok útján történt, ami gyakran csődöt mondott, mert a feloldott só, a fában elhugosodott bizonyos légköri befolyás folytán. Egy ismert különlegességi cég a lipcei mintavásáron új természetű impregnációs só-t mutat be, amelynél a kicsapódás nem történhetik meg, mert a só és annak különleges mérge a fában vegyi uton megkötetik. Említésre méltó, hogy ezt a só-t egyaránt lehet használni a gombák, mint az állati károkozás ellen és alkalmazása aránylag egyszerű. Áztatással, bemázolással, furóoldattal elérhető. A már beépített fa impregnálása impregnált favédőkötésekkel történik. Ennek a védőszereknek az ára aránylag alacsony és tekintettel arra, hogy a használt impregnáló só egyszerre mind tűzmentesíti a fát, ez az új védőszer a kérdéses iparágak különböző ágaiban rövidesen alkalmazást fog lelni.

— Negyedévenként kell fizetni az autódótot. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium megállapította, hogy az utóbbi időben egyes városokban a gépkocsiadót az autótulajdonosok havonként fizetik, nem pedig negyedévenként, mint azt a törvény előírja. A minisztérium ezért rendeletet küldött valamennyi pénzügyigazgatósághoz, amelyeket utasít, hogy ezt az adót a jövőben csakis negyedévenként fogadják el. Kivételt csak két esetben lehet alkalmazni. Először, ha egy gépkocsit évnegyed közben helyeznek üzembe, ekkor az adó csak a negyedből hátralevő időre egyenlítendő ki. Például, ha a kocsit május hónapban állítják forgalomba, úgy az adót csak két hónapra, május és júniusra kell lefizetni. Másodsorban kivételt képez az az eset, amikor a gépkocsit évnegyed közben állítják le. Ilyen alkalmakkor a negyedből még hátralevő időt, tehát, amikor az autó használaton kívül volt, a forgalomba történő újra való beállításakor betudják a következő évnegyedbe.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutoare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociații, cu cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyező Csoportjai Igazgatósága ezúton közli i. t. tagjaival, hogy a halálhálózati járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

In Grupa I. Csoportban: v. l.-özü. Andrei Brandenburg Józsefné 935. v. l.-özü. Flortan Popa Flóriánné 936. Ludovic Várkonyi Lajos 937.

In Grupa II. Csoportban: Iosif Szijártó József 1012. v. l.-özü. Costa Ciocărtău 1013. v. l.-özü. Mihai Naumer Mihályné 1014.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormântare a Industriilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restaurant cu cotizațiunile lor, să achite rentanța în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálhálózati járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A. Csoportban: 1025. v. l.-özü. Ioan Lőcs Jánosné, 1026. v. l.-özü. Rudolf Baumgartner Rudolfné, 1027. v. l.-özü. Adolf Furmann Adolfné, 1028. v. l.-özü. Lazar Rónay Lázárné, 1029. Andrei Kiss András, 1030. s. l. Iuliu Dezsőfi Gyuláné.

In Grupa B. Csoportban: 1004. v. l.-özü. Mihail Nauer Mihályné, 1005. Ludovic Izsó Lajos, 1006. Irina Săbău Irén.

Felelős kiadó: NEMEDY GABOR.